

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 282.
1938. december 16., péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradl Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

AZ ERDÉLYI MAGYARSÁG ÉS GYULAFEHÉRVÁR

A gyulafehérvári határozatok érthető módon a fiatal erdélyi magyar értelmiséget is foglalkoztatták e napokban. A Vásárhelyi Találkozó, mint ismeretes, e határozatokra hivatkozva sürgette az erdélyi nemzetiségi kérdés rendezését s bár az utóbbi időben ellentétek bontogatták a fiatalság nemzeti egységét, a gyulafehérvári román nemzetgyűlés huszadik évfordulója alkalmából megint egységes szellemi magatartást észlelhettünk az új nemzedék képviselői részéről.

A kolozsvári Keleti Ujság hasábjain „Gyulafehérvár” címmel Mikó Imre emlékezett meg az évfordulóról. Az egyesülési határozatokban lefektetett többi államszervezési elvek — írja Mikó Imre — változhatnak a belső vagy külső szükség szerint, de az az egy tény vajmi kevés változásnak van alávetve, hogy Erdély nemzeteinek ezen a földön egymás mellett kell élniök. Ennek az együttélésnek feltételei és következményei megállapításával az utolsó husz év alatt a gyulafehérvári határozatok közelítették meg leginkább a kisebbségek igényeit és a nemzetiségi elvet s ezért ide kell visszatérni minden olyan időben, amikor az erdélyi magyarság helyzetének rendezése érdekében lépéseket kíván tenni.

Az értelem egy: a népek testvériségét kereső erdélyiség.

MEMEL

Napok óta irnak a lapok a Memel-vidéken lezajlott választásról; Kis területéről van szó, aránylag csekély lakosságról. A Memel-vidék 1920-ig Németországhoz, Kelet-Poroszországhoz tartozott a Balti-tenger mellett. A versaillesi szerződés azonban el akarta csatolni onnan. Mindenesetre Németországnak a versaillesi szerződés kilencvenkilencedik szakaszában le kellett mondania erről a területről, még pedig nem egy más ország, hanem a szövetséges antant hatalmak javára. Gondolták, majd csak csinálnak vele valamit. A versaillesi szerződés ratifikálása után ez a terület Anglia, Franciaország, Olaszország és Japán szuverenitása alá került.

1920. február tizenötödikén megjelent Odry francia tábornok ezen a területen és a németektől átvette Memel országot. Franciaország kormányozta tehát ettől kezdve, mint mandatórius hatalom a területet. A franciák szerveztek tanácskozó testületeket, de a döntés minden tekintetben a francia kormánybiztos kezében volt. A helyzet így nem huzódhatott soká.

Ekkor lépett fel a szomszédos Livánia, amely régen vágyott erre a területre. Kétségkívül nem egészen a saját szakállára, befejezett tényeket temtett. 1923. január 10-én váratlanul litván szabad-csapatok árasztották el a Memel-vidéket. A francia katonaság tétlenül nézte a litván hódítást, sőt pár nap múlva a franciák el is hagyták az egész területet. Jogilag Memel még mindig a négy nagyhatalom fennhatósága alatt állott, de tényleg már Litvániáé volt. A nagyköveti konferencia nem is habozott sokáig, már 1923. február 16-án ráruházta a memeli terület szuverenitását Litvániára. Számos feltételt kötött ehhez, így elsősorban azt, hogy ezen a területen önkormányzatot szervez, megfelelő tartományi képviselést ad, minden lakos egyenlő polgári, kulturális és nyelvi jogokat élvez stb. A hatalmat egy teljhatalmu litván kormányzó gyakorolta. Végül is a Népszövetség elkészítette a konvenciót, amit egyrészt Litvánia, másrészt Anglia, Franciaország, Olaszország és Japán irt alá. Ezt a konvenciót is csak jóval később 1925. augusztus 25-én léptették életbe.

A konvenció behatóan és apróra megállapítja, hogy miben áll a Memel-vidék önkormányzata sa-

Miről tárgyal Londonban Dr. Schacht Hjalmar, a német birodalmi bank elnöke?

Londonból jelentik: Az angol sajtó érdeklődésének előterében dr. Schacht Hjalmar, a német birodalmi bank elnökének londoni tanácskozásai állanak. Schacht Hjalmar a londoni tárgyalások alkalmával azt igyekszik majd tisztázni, vajjon

milyen komoly Angliának az a fenyegetése, hogy felveszi a kereskedelmi háborút Németországgal a középeurópai és délkelet-európai, valamint a latin piacokon?

A megbeszélések során azt is megállapítani kívánja, hogy a tengerentúli angol gyarmatok és dominiunok mennyire kívánják előmozdi-

tanítani a németországi zsidók kivándorlását. A Daily Herald értesülése szerint a német birodalmi bank elnöke jelezni fogja, hogy *a német kormány hajlandó hozzájárulni ahhoz, hogy a Németországból kivándorló zsidók vagyonuk egy részét magukkal vihessék.*

Ennek ellenében azonban azt kívánja, hogy a régi német, osztrák és a szudeta területekre eső adósságokat egyesítsék sokkal kisebb kölcsön formájában, kisebb kamatlábak mellett és hogy kereskedelmi előnyöket adjanak Németországnak.

Litvinov fel akarja támasztani a lengyel-francia-orosz szövetséget?

Varsó. Az „E. P. A.” jelentése szerint Litvinov meg akarja győzni a lengyel kormányt, a régi lengyel-orosz-francia szövetség feltámasztásának szükségességéről. A tervet Franciaország kezdeményezte.

Mégis — teszi hozzá a jelentés — egyetlen lépés sem történik ebben az irányban, amíg Ribbentrop párisi látogatásának eredménye nem válik ismeretessé.

Csapatösszevonások lengyel területen

A cseh sajtó arról ad hírt, hogy lengyel területen csapatösszevonások történtek. E hírek szerint az egész vidéket gyűjtőtáborra változtatták át a lengyelek. A német és ukrán származású katonákat lengyelekkel cserélik ki.

Az elmúlt héten Bohuminba és Frystattba gya-

logos és könnyű tüzérezredek érkeztek. A tescheni lengyel csapatok száma két hadosztályra emelkedett.

A lengyel hatóságok letartóztattak több németet, akik azt a hírt terjesztették, hogy Lengyelország felosztása még az ünnepek előtt megtörténik.

Nagyszabású közegészségügyi beruházásokat eszközöl országszerte a kormány

Tavasszal folytatják a „közegészségügyi hadjáratot” —
Fokozzák a falusi szövetkezeti propagandát

Bucuresti. A nyár alkalmával az egész ország területén megtartott közegészségügyi hadjárat alkalmával beküldött orvosi jelentések összegezése az közegészségügyi minisztériumban most folyik. A jelentésekből leszűrhető első megállapítások annak szükségességére mutatnak rá, hogy a falvakban szaporítani kell az közegészségügyi körzeteket. Ezért

ötven új közegészségügyi körzetet létesítettek és ennek megfelelően emelni kell az egészségügyi személyzet számát is.

A járványos és a társadalmi betegségek leküzdésére szintén erélyes intézkedéseket fogantatosítottak és ezek során a vörheny ellen tömeges védőoltásokat végeztek. A jelentésekből kiderül, hogy több tüdőszanatóriumra is nagy szükség mu-

tatkozik. Két sanatórium építése már most folyamatban van.

A vérhaj leküzdésére huszonöt millió lei értékű gyógyszer vásároltak be,

a pellagra gyógyítására pedig Pitestiben sanatóriumot emeltek. Az élelmezési kérdés tudományos alapon nyugvó megoldására nemzeti bizottságot létesítettek, amely már meg is kezdte kutatató munkáját. Az eddigi megállapítások arra mutatnak, hogy

a falusi lakosság elégtelenül és célszerűtlenül táplálkozik.

Akadnak családok, amelyek télen csak káposztával és kukoricapéppel látják el élelmezési szükségleteiket, ezzel kapcsolatosan beható vizsgálat tárgyává teszik az ivóvíz szolgáltatását is.

ját tartománygyűléssel, saját kormányzóval, önálló biráskodással, széleskörű iskolai önkormányzattal, a nem litvánok jogaival, amint ennek egyefajta egyezményben lenni kell.

A konvenció azonban soha a maga egészében

életbe nem lépett. A németek szakadatlanul panaszkodtak a litván kormány ellen, amely nem respektálja az önkormányzatot, hanem erőszakos intézkedéseivel és litvánosító törekvéseivel elégedetlenséget szül.

A kutak kilencven százalékát a közfogyasztásra alkalmasnak minősítették, a többi helyen új kutak furását rendelték el.

A gyermekhalandóság csökkentése érdekében 375 új gyermekgondozó központot alapítottak.

amelynek munkája főleg a falusi gyermekpusztulás megakadályozására szolgál. A közegéelyezést egyaránt a gyermekvédelemre és az anya ellátására fordítják. Az egészségügyi mozgalom állandósítása érdekében

egészségügyi szakcsapatok látogatják a falvakat vásár- és ünnepnapokon.

A hadjárat folytatásaként a tavasz folyamán valamennyi községben általános propaganda-mozgalmat szerveznek a higienia és a célszerű táplálkozás érdekében. Ezzel a mozgalommal áll kapcsolatban a népfürdők szaporítása, mostanáig 1175 fürdőt állítottak fel, ezenkívül még 47 helyen a köztisztasági szükséglet azonnali kielégítéséül nyomban gondoskodás történt fürdő létesítésére.

Szaporítják

a fogyasztási szövetkezeteket

A minisztertanácsnak a román elem fokozottabban védelméről szóló intézkedéseivel kapcsolatban gondoskodás történt, hogy

Bucovinában és Erdély északi részében a fogyasztási szövetkezeteket szaporítsák.

Észirányban a kormány körültekintő kutató

munkát végzett, amelynek alapján részletes munkatervet dolgoznak ki. A kormány arra törekszik, hogy a szövetkezeti eszme minél mélyebben behatoljon a falusi lakosság lelkiéletébe, ezért

a falusi szövetkezeti propagandát még erőteljesebbé teszik

és a szövetkezetek működését anyagi szempontból kielégítő módon biztosítják. Főleg a kistermelők szövetkezetének rendelkezésére megfelelő hitelet nyújtanak. A szövetkezeti tevékenység kiterjesztésénél különösen két szempontra lesznek tekintettel: 1. A paraszti termékek értékesítése, 2. A fogyasztásnak szövetkezeti alapon való megszervezése. A társadalmi szervek a közeljövőben megfelelő utasításokat bocsátanak ki a falusi lakosságnak, hogy a szövetkezeti eszme terjesztése mindenütt akadálytalanul történjék.

Csütörtök reggelre a munkaügyi minisztérium értekezletre hívta egybe a fővárosi és a Bucuresti környékén lévő textilipari vállalatok képviselőit. Mintegy ötven személy jelen meg az értekezletben, amelyen a munkaügyi miniszter kifejtette, hogy a textiliparban történt alkalmaztatással és munkabérekkel kapcsolatos panaszok szerint, nagyon sok textilipari vállalatban a munkabér és a munkafeltétel számos kívánulást hagy maga után. A munkaadók figyelmébe ajánlotta, hogy az ő intézkedéseit megelőzően a munkaadók maguk kövessenek el minden lehetőséget a munkások életkörülményeinek feljavítására.

A jugoszláv kormánnyal való megegyezésre biztatják a horvátokat az olaszok

A jugoszláv választások méltatása a római lapokban

Rómából jelentik: Az olasz közvélemény a Stojadinovics miniszterelnök választási győzelme után nagy érdeklődéssel kíséri a jugoszláv belpolitikai élet alakulását. Örömmel és aggodással is van ez érdeklődésben.

A Stampa belgrádi levelezője a következőket írja:

— Stojadinovics tizenkét párt és pártcsoport koalíciójával szemben aratott győzelmet. Bebizonyította, hogy a radikális unio szilárd szervezet, melyre nemcsak kormányt, hanem kormányzatot is lehet építeni.

A Gazetta del Popolo viszont arra mutat rá, hogy a Macsek horvát pártjával egyesült ellenzék szintén másfélmillió szavazati eredményt tudott elérni, amivel szemben a kormánykoalíció csak pár százezerrel több szavazathoz jutott. Az ellenzéknek választási mozgalmiszabadsága sem volt és sajtóját is cenzúra korlátozta. A Stojadinovics-kormány csak a prémiumos választási rendszerrel jutott nagy parlamenti többséghez. Ezzel szem-

ben a választásokon a horvátok még erősebb egységben vonultak föl, mint eddig. A lap szerint most már aggodni lehet, hogy Macsek hívei a jugoszláv állam területi épsége ellen fordulnak. Stojadinovics azonban minden olyan kísérletet, mely a jugoszláv államtól való elszakadásra irányul, lázadásnak fog tekinteni. Macsek mégis jól tenné, ha elfogadná a miniszterelnök által felajánlott önkormányzatot a jugoszláv állam keretében és az arányos részvételt a kormányzásban. Ellenkező esetben Horvátország a nyílt harc utjára sodródik és ezzel szemben a jugoszláv kormány a leggyorsabban fog eljárni.

„Amerikai Népszövetség” megalakítását javasolják a limai kongresszuson

London. Colombo és Sandomingo kiküldöttjei a limai panamerikai értekezleten egy amerikai Népszövetség tervét vetették fel, mely gazdasági

jellegű megtorlások helyett, erkölcsi megtorlások alkalmazása, szerződések be nem tartása esetében.

A hat apa

Irtá: CLAUDE GÉVEL

Ezen az estén fogják tehát viszontlátni Christinet.

Tizenhárom év óta minden hónapban rendszeresen találkoztak egy este s voltaképpen a tizenhárom év alatt a mai napra vártak s Christine volt az összekötőkapocs köztük. Barátságuknál, bajlártsááguk emlékének is erősebb volt ez a kapcsolat.

Tizenhárom évvel ezelőtt le Bourgetben hét pajtás szolgált együtt. Fiafaluok voltak és gondtalanok, vakmerően és vidáman végezték veszedelmes mesterségüket: katonai repülőök voltak. Hatan huszévesek voltak, a hetedik, Marsall, valamivel idősebb, őt tekintették főnöküknek és szeretettel, sőt némi tisztelettel is néztek fel rá: Marsall házasság volt, egy kislány apja.

A szerencsétlenség sorozata szakadt szegény Marsallra. Egy nap felesége tüdőgyulladásban meghalt. Ugyanakkor anyagilag is tönkrement. S néhány hétre rá lezuhant. Biztos, hogy a gyonyorának elvesztése és feleségének halála megviselték idegrendszerét, mert a szerencsétlenség valóságos megmagyarázhatatlanul történt. Mikor behozták a műtőbe, még élt. A fiuk körülállták és Marsall kinyitotta a szemét, Christine! — csak ennyit mondott és meghalt. A fiuk akkor megfogadták, hogy hatan „apái” lesznek a kis Christine-nek. Meg is tartották ígéretüket.

Ugy ültek össze, mint valami részvénytársaság tagjai. Megállapították, hogy a legokosabb lesz, ha a kislányt intézetben neveltetik fel. A költségeket felosztották és megállapodtak abban, hogy ha Christine tizenhétéves lesz, felváltva fog lakni egyik apja házában, ha csak nem választ ki egyet, akinél végleg meg kíván telepedni. Megállapodtak, hogy egyiküknek sincs joga külön meglátogatni a lányt, azután — hogy az esetleges apai féltékenykedésnek elejét vegyék — megígérték, hogy egyikük se fogja meglátogatni. Tilos volt a kislánynak titokban ajándékot küldeni, vagy titokban írni. Valóságos felügyelőbizottsági ülésen beszéltek meg mindent intézkedést, amely Christine sorsára vonatkozott. S ha Christine képet küldött magáról, a képet együtt nézték meg, kézről-kézre adták és ha irt, a havi közös találkozón olvasták fel levelét.

Huszéves gyerekek voltak, mikor vállalták Christine apaságát és a játék felelősségteljesége mellett szórakoztató volt és megfelelő gyerekkedélyüknek. Valóságos csoda volt azonban, hogy a sors megőrizte Christine számára mind a hat apját. Mert megállapodtak ugyan abban, hogy bármelyiküknek joga van lemondani az apaságról, egyikük se gondolt mégse soha arra, hogy lemondjon kötelezettségéről. Egyikük se házasodott meg, egyikük se költözött külföldre. Így hát most mind a hatan együtt maradtak, hogy Christine tizenhétéves születésnapján „átvegyék leányukat.”

Anyyra játék volt ez máig, ha komolyan is

Jól megborítva jókedvű!

ROTBART

Két aradi ház lebontását rendelte el az egészségügyi bizottság

A városi egészségügyi bizottság legutóbbi ülésén két aradi ingatlan lebontását rendelték el. A határozat értelmében lebontandó a Grigorescu, Trib. Axente és Cercetasilor-uccák sarkán lévő Feinkuchen-féle ház, valamint az Arenei-tér 3-4. számú épület, amely özv. Tau ferné tulajdonát képezi. Feinkuchen még évekkel ezelőtt építtetni akart a most lebontásra ítélt ház helyén, ahol egy nagy üzletházat emeltetett volna. Bizonyos telek kijelölési kérelemmel fordult annakidején a várososhoz, az ügy elintézése azonban elhúzódott s az építkezés végül is elmaradt. Az egészségügyi bizottság most közegészségügyi megfontolások alapján rendelte el mindkét ház lebontását. A határozatot irásban közlik a tulajdonosokkal.

Ujabb összeütközések Palesztinában

Jeruzsálem. (Rador.) Az angol hatóságok Nablunban tartott vizsgálatának eredményeképpen, több arab vezetőt letartóztattak és gyűjtőtáborban helyezték el őket. Ugyanakkor egy másik gyűjtőtáborból száz arabot szabadon bocsátottak. Ma reggel az északi határvonalon fekvő Hanita telep zsidó lakosságát arabok támadták meg. Angol katonai osztag sietett a szorongatott helyzetben lévő telepesek segítségére és csakhamar véres harc fejlődött ki a katonaság és a felkelők között. A délutáni órákban a harc még nem ért véget, annak ellenére, hogy a támadók egy része megfutamodott.

csinálták, hogy egyikük se gondolt rá komolyan, mi lesz, ha Christine csakugyan felnő. Először kötelesség volt a halott bajtárs iránt. Azután mulatságos játék, végül megszokás. Mikor megfogadták, hogy kitartanak Christine mellett, huszévesek voltak. Azóta harminchétévesek lettek, még mindig fiatal emberek, de már elég tapasztaltak ahhoz, hogy tisztában legyenek azzal a felelősséggel, amellyel kedves vállalkozásuk járt.

A legutóbbi együttlét alkalmával közös levelet szerkesztettek, amelyet elküldtek annak az intézetnek igazgatójához, ahol Christine nevelkedett. Megkérték, hogy Christinet kísérje el. Párisba és jelenjék meg vele annak a szállodának különterében, ahol tizenhárom év óta „apai összejöveteleket” tartották. S most, hogy itt együtt ültek és várták Christinet, megindultságukat nagy vidámsággal leplezték. Mert a megszokás ellenére is egyiküknek-másikuknak eszébe jutott, hogy Christine most már felnőtt fiatal lány. S mert a játék most komolyra fordult: tizenhárom év óta először fognak szemtől-szemben állni „lányukkal”, meghalt bajtársuk gyermekével...

Az ajtó nyílt és Christine belépett. Magas, karcsú, szőke, kékszemű, elragadó fiatal leány volt. Piros arccal, mosolyogva jártatta körül szemét a hat fiatal emberen.

A hat apa egymásra nézett és ebben a pillanatban mind a hatan érezték, hogy többé nem „apák”, hanem ellenségei, vetélytársai egymásnak.

Január 7-én MAGYAR BÁL a Fehér Keresztben

Európa belépett a „fegyveres béke korszakába“

Tízmilliárd lírát fordítanak Olaszországban a további fegyverkezésre

Róma. Az olasz lapok behatóan foglalkoznak az olasz minisztertanács határozatával, hogy 10 milliárd lírát folyósítanak az újabb fegyverkezés céljaira.

A Messagero ennek kapcsán a következőket írja: Senkit sem lephet meg az a körülmény, hogy Olaszország követeli a fegyverkezést, hiszen Európa már régen belépett a fegyveres béke kor-

szakába. Ha volt államférfiu, ki több ízben is megjelölte a fegyverkezés korlátozásának útját, az Mussolini miniszterelnök volt és nem Olaszországban mulott, hogy az ő tanácsait nem hallgatták meg. Olaszország nem tehet mást, minthogy a mai időkhöz igazodik. A Popolo di Roma azt írja, hogy a történelem döntő eseményeit éljük, amikor az egész világ átalakulóban van.

Helytelen irányba halad a repülőgép mai fejlődése

A. H. G. Fokker, a világhírű holland repülőgép-tervező véleménye szerint

Londonból jelentik: A Daily Mail párisi tudósítója érdekes beszélgetést folytatott A. H. G. Fokkerrel, a világhírű holland repülőgép-tervezővel és gyárossal. Fokker éppen a beszélgetés előtt tekintette meg a párisi nemzetközi repülőgépkiallítást a Grand Palaisban.

— Ma a jelszó: sebesség, sebesség, sebesség, — mondta. — Mint gyáros, magam is kénytelen vagyok a divatot követni, de azt hiszem, a mai fejlődés, mely csak a sebességet hajszolja, nem helyes irányban halad. A nagy sebesség és a súlyos motor akadályozni fogja

a hadirepülőgép mozgékonyt és harc-képességét. A minél nagyobb sebesség érdekében egyre komplikáltabb gépeket szerkesztenek.

— Egyre többet követelnek ezek a gépek az embertől. Oly nagyszámu személyzetet kell magukkal vinniük a levegőbe, hogy hatóképességük csökken. A probléma most már nem is annyira az, hogy egy ország hány hadirepülőgépet tud építeni, hanem az, hogy mennyit tud belőlük hatásosan használni. Vagyis: hány képzett szakemberrel rendelkezik a légi hadsereg.

Hazarendelték Németországba az Angliában dolgozó német háztartási alkalmazottakat

Londonból jelentik: Az angol lapok berlini hírforrás nyomán közlik, hogy a német kormány visszarendelte az összes Angliában levő német és osztrák háztartásbeli alkalmazottakat legkésőbb jövő év tavaszán

Németországban való jelentkezésre, miután háztartásbeli alkalmazottakban Németországban is nagy hiány mutatkozik. Hír szerint mintegy 20 ezer háztartásbeli alkalmazottal van szó.

„Ezek a londoni leányok, s Lady Reading a kapitány!“

Hogyan szervezi női hadseregét az angol birodalom?

London. Az angol hadügyminiszter női hadosztály megszervezésén fáradozik. A női brigád háború esetén a front mögött teljesítene szolgálatot. Rájuk akarják bízni mindazon szolgálatokat, amiket eddig a rendes katonai alakulatok végeztek és pedig a futár, híradó, az összeköttetés és utánpótlás teendőit.

Ez a szenzációs hír járja be mostanában a női klubokat, szalonokat és erről beszélnek az uccán a nők. Egyszóval, London egész női társadalmában lázban ég! Mindenki tudja, mennyi nehézséggel keil megküzdenie a hadügyminiszternek a kötelező katonai szolgálattal bevezetése érdekében. Pedig itt csak férfiakról van szó. Hogyan merészel tehát olyan vakmerő lenni, hogy női haderő felállítását tervezi?

Tanácskozik a női vezérkar

Az angol sajtó a minap egy fényképet közölt, amelyiken Lady Londonderry volt látható, amint elhagyja a Whitehallt. A fényképen az kötötte le mindenki figyelmét, hogy lábain furcsa tetoválások voltak. Egész London azon törte a fejét, hogy ez a hatvanéves előkelő arisztokrata hölgy hol és miért engedte magát megjelöltetni ilyen szokatlan és meglepő módon. Azzal, hogy mit keresett az épületben, nem tördött senki. Pedig éppen itt lehetett volna megtalálni a titok nyitját.

Erre a napra hivta össze ugyanis a hadügyminisztérium az első bizalmas értekezletet, Sir John Brown, a hadügyminisztérium magasrangú tisztviselője magához kérte a négyesület vezető személyiségeit, elsősorban Londonderry marquiset a női ligák képviselőit, Lady Hailshamot, a lordkancellár feleségét a közlekedési női alkalmazottak nevében, Mrs. Helen Gwynne Vaughant, londoni egyetemi tanárnőt a sürgős segélynyújtástadó egyesület tanácsának képviselőit, Miss

Nivel Gerdet a British Legion női szakosztályából és Reading marquiset, aki szintén egy női liga élén áll. Mindnyájan megegyeztek abban, hogy szükség van női zászlóalj felállítására. Ez lehetővé tenné, hogy az összes mozgósítható jérik a frontra menjenek. Megígérték, hogy minden erejükkel támogatják a mozgalmat és azzal váltak el, hogy beszámolnak a megbeszélésről, ki-ki a saját hatáskörébe tartozó egyesületben.

Lady Reading a női parancsnok

Mikor a katonák megtudták, hogy kilátás van arra, hogy a gyengébb nemhez tartozó bajtársakat kapnak, vége-hossza nem volt a tréfálkozásnak. Egyik adomá a másik után született meg a „szép huszárokkal“ kapcsolatban. A különböző női mozgalmak olyan lelkesedéssel fogadták az ötletet, hogy a miniszter kénytelen volt egy nyilatkozatot közzétenni, amelyben tudatta, hogy a javaslat még nincs kidolgozva és egyelőre ne küldjenek még be felvételi kérvényeket.

Most aztán már pontosan kidolgozták a tervezet minden részletét és hamarosan sor kerül a gyakorlati alkalmazásra is. Az új katonai egységet kíségető női hadosztálynak fogják hívni és Lady Reading, India volt alkirálynak özvegye lesz a parancsnoknője. Még eddig nem volt női parancsnoka az angol hadseregnek. Erzsébet királyné kivételével, aki egy skót ezred tiszteletbeli ezredese volt, Reading marquisében olyan kollégát kap, aki méltó lesz a tisztséghez, amellyel felruházták.

A csodaitkárnök

Ez a magasrangú hölgy rendkívüli képességekkel rendelkezik. Francia eredetűnek tartják, leánykori neve Stella Charnaud. Mint gyors- és gépirónő kezdte kar-

rierjét Montague Ellis londoni ügyvéd irodájában. 1925. nyarán tudomására jutott, hogy Reading lord, India alkirálya, magántitkárként keres, akit magával akar vinni Delhibe, rendes állomáshelyére. Jelentkezett az állásra és minthogy jogi ismeretein kívül tökéletesen beszélt három nyelven. Reading lord szerződtette. Mijőn főnöke 1926-ban visszatért Angliába, titkárnőjét irodafőnökké nevezette ki. Egy amerikai gyáros, akit meglepett a tehetsége, ajánlatot tett neki, hogy 500.000 frank évi fizetéssel alkalmazza... Visszautasította!..

1930-ban, 43 évi házasság után, meghalt Reading lord felesége. A hetvenéves embert súlyosan érintette ez a csapás, de tíz hónappal később feleségül vette „csodaitkárnökét“, aki 33 évvel volt nála fiatalabb. Reading lord, aki Rufus Isaacs néven mint kiutóiu kezdte és mint India alkirálya fejezte be karrierjét, mesés vagyont hagyott örökségül egykori titkárnőjére!.. Negyvenmillió frankot!

Férje halála óta a női ügyeknek szentelt minden idejét ez a rendkívüli asszony. Mostantól kezdve azonban nem lesz más gondja, mint sikerre vinni azt a nemzeti érdekű ügyet, melyet rábízott a hadügyminiszter.

Az angol kormány, amint látjuk, a haza szolgálatába állítja azokat az értékes szervezőket és nagytehetségű intelligenciákat, akik ezek után értek el sikereket az életben. Tegnapi Nuffield lordra, ma pedig Lady Raedingre került a sor.

A jövő titka, hogy beválik-e ez a módszer. Beválik-e a női hadsereg?

A szlovák és a cseh kormány kölcsönösen kicseréli közalkalmazottait

Pozsonyból jelentik: A szlovák és a cseh kormány között tegnap megegyezés jött létre abban, hogy december 31-én kilencezer cseh állami alkalmazott, akik eddig Szlovákiában működtek, Csehországba költözködik át és ezeket az alkalmazottakat a cseh kormány átveszi és fizetésükről gondoskodik. Viszont a szlovákok átveszik azokat a szlovák közalkalmazottakat, akik ezideig Csehországban működnek különböző hivatalokban.

Leszállították a szuezi csatorna átkelési illetékét

Páris. (Rador.) A Reuter hírszolgálati ügynökség jelentése szerint, csütörtöktől kezdve a szuezi csatorna átkelési illetékét 3 pencével leszállították. A szuezi csatornatársaság közleményében hangoztatja, hogy a dícsökkentés és az olasz sajtó követelése között nincsen összefüggés. Mostani lépésüket még júniusban a részvényesek tudomására hozták.

Ismét győzött a BKE

Budapesten a műjégy pályán bonyolították le a BKE-FTC jégkorongmérkőzést 500 néző előtt és a BKE 2:0 (1:0, 1:0, 0:0) arányban győzött. A mérkőzést Lator dr. és Bikár vezették.

URANIA premiermozgó TEL: 12-82

**Kivételes
2
premier!**

A levegő ördögei

I. Nagyszabású exotikus film. — Kémkedés, lázadás, szerelem, légiháború, a Csendes Ocean legi bázisaiért.

Dick Purcell és Mamo Klark
(a lázadók hősnője).

II. **Az utolsó erő**

Uj vadnyugati hőst ismerünk meg

BOB BAKER-t

e lélegző, izgalmas cowboy-örténetben.

Uj „Metro-híradó“.

5, 7.15, 9.30

Győződjék meg! Legolcsóbb férfiruha, fiuruha, bőrkabát, télikabát különlegességek

MUZZSAY JÓZSEF cégnél Arad,
a színházal. szomsz. szomsz.

MIKROKOZMOSZ

Londonban, az „eszményi otthon” kiállításának keretében, két és félméter átmérőjű „üvegporondon” bemutatják a kíváncsi közönségnek a mikrokozmosz néhány töredékét. Lehet urak, lehet hölgyek, lehet betekinteni a bennünk és körülöttünk tenyésző millió világ rejtelmeibe, azon a keskeny, ablaknak sem nevezhető részen, amelyet a mikroszkop lencséje nyit a kicsinyek végtelen világába. A természet koronája” bepillantást nyer önmaga kicsinységének és jelentéktelen voltának rejtelmeibe, az élet különös szövevényeinek utvesztőjébe és aki nem csak a különlegességet keresi ebben a látványosságban, az döbbenve láthatja majd, milyen keveset ismerünk végtelenül ólélo tudásunkkal, hiszen a természet törvényeiről legkiválóbb gondolkodóinkban is csak éppen sejtések élnek.

Milyen keveset, milyen végtelenül keveset tudunk csupán arról a nagy világról, amelyet kiállítási érdekességnek számván tárnak most néhány ezer ember elé, akik az „eszményi otthon” csodáira kíváncsiak és úgy mellesleg megnézik maguknak az „üvegporondot” is. Számunkra a végtelen tulajdonképpen nem a makrokozmosz óriási, felmérhetetlen és mégis érzékelhető nagyságában, hanem ellenkezőleg, a végtelenbe vesző kicsinységben rejlik, ahol az élet ugyanazon törvényszerűsége szerint fejlődik, mint nálunk, vagy éppen a naprendszernek a világmindenséghez viszonyított miniatűr egységében.

Itt élünk, születünk, felnövünk — ha megengedik az életkörülmények, — loholunk a napi robot kitaposott útjain, szeretünk és azt képzeljük, hogy a mindenség középpontjában állunk. Háborúra készülünk, békében folytatjuk a létért való küzdelem ideg- és testet tépő löversenyét, nem törődünk azzal, hogy minden csepp yizzel, amit megiszunk, apró kozmoszok ezreit indítjuk el a megsemmisülés és átalakulás után, ama elv szerint, hogy a természetben nem vész el semmi. Közben néhány laboratóriumban mikroszkopok fölé hálóva emberek foglalkoznak az idegen világok rejtelmeivel, ha megbetegesünk akkor megpróbálják átkutatni testünk zugolyait, váladékait, vérünket és italunkat, de ez a figyelem csak átmeneti állapot. Az emberiség nagy többsége, ha természetes mozgulattal kattintja is fel a villanyt, kapcsolja be a rádiót és veszi igénybe a huszadik század kínálta minden lehetőségét, értetlenül és idegenül áll a mikroszkop és a mikroszkopikus világ életét kutató tudomány előtt, ami napjainkban elvont tudomány, kevesek érdeklődési területe. Legjobb esetben pedig kiállítási mutatvány, amelynek sajnos távolról sincs elég népszerűsítő hatása.

Igy élünk, születünk és meghalunk, s minden lépés amit az életben előre tesszünk, idegen világok millióitól zsufolt légkörben vész a semmibe. Észre se vesszük, mint ahogyan a Londonban kiállított paránymillióknak sincs erről tudomása, hogy talán magunk is szemlére kitett s a végtelenül nagy, meg végtelenül kicsi iránt egyaránt vak rabszolgái vagyunk méreteinknek, világunknak, amelyhez még az értelmünket is hozzáláncoljuk. Testvéreink a mikroszkopikus élőlénypálcikák, pontocskák, orsócskák is, ugyancsak háboruznak, harcolnak, tülekszenek, egymás elől szívják el az éltető elemet, ami a méreteiket meghaladó mindenségben olyan bőségesen, a maguk világában pedig talán szűkösön, szegényesen tenyészik.

Nem arról van szó, hogy mindenki járjon mikroszkoppal és vizsgálja meg a levegőt, meg a leveseknél tartalmát, hiszen az örületbe kergetne, ha látnánk, hogy minden lélegzetvételnél és minden kanál levessel milyen félelmes hadseregben tör ránk a halálhozó ellenség. Nem arról van szó, hogy tulaprólékos motoszkálással kutassuk a lét és nemlét végtelen körforgásának állomásait és, hogy mindennap mikroszkopikus kiránduláso-

kat tegyünk a semmibe vesző idegen világok ki-csiny végtelenére. De végre itt lenne az ideje, hogy ráébredjünk valódi helyzetünkre, ami milliószor jobb és milliószor rosszabb, talán sokkal keserve-

sebb és ugyanakkor sokkal édesebb, mint az eszményi otthon kiállításának másfélméteres „üvegporondjára” zsufolt, porszemekben és vízcseppekben élő parányok helyzete.

Meghalt Polgár Sándor

Arad színházi közönségének egykori kedvence

Pénteken dé. után temetik az elhunyt művészt

A régi Arad egyik kiemelkedő, ismert és rajongásig szeretett alakja távozott el ma örökre az élők sorából: Polgár Sándor volt színész, az aradi textilgyár közel tizenhét éven át volt főpénztárosa, hosszas betegeskedés után elhunyt. Polgár Sándor halálának eseményszerűsége túlnő az egyszerű gyászkeretén, mert elhunytával Arad társadalmára egy olyan taggal lett szegényebb, akiről, ha bármily sokat is irnak, kevésnek tünik.

A hetvenhét esztendő Polgár Sándor Aradon a századforduló kezdetétől két évtizeden keresztül dédelgetett kedvence volt a színházjáró közönségnek. Művész volt, a szó igazi értelmében, aki sajátos humorával, pompás alakítókézségével sok-sok derűt fakasztott az aradi színház nézőterén. Ezt azzal hálálta meg közönsége, hogy Polgár Sándor emlékét szeretetében megőrizte, s megőrizi továbbra is, amikor már Polgár Sándor nincs az élők között, amikor Polgár Sándor egy más világ színpadán pazarolja drága humorát, aranvos kedélyét, ritka művészetét.

pénztárosi állását. Az izig-vevrig színészmesterről-holnapra átvedlett szorgalmas és pontos tisztviselővé. Kora reggeltől késő estig fáradhatatlanul látta el nem éppen könnyű feladatát és ebben a szerepében is éppen olyan kitűnő volt, mint az eddigiekben. Környezete megszerette „Polgár bácsit”, a főpénztárost, aki végleg búcsút mondott a színpadnak. Utolsó szereplése, egy jubileumán, a „Cigányprimás” címszerepében volt. Ekkor telt meg utoljára kedvéért az aradi színház nézőtere és ekkor tapsoltak Polgár bácsinak utoljára rajongói. Elhangzott az „Ócska Stradivári...” könnyeztek a színészek, könnyezett a közönség, sirt az ünnepelet...

Polgár Sándor ezentul valóban nem szerepelt többet. Két esztendővel ezelőtt megbetegedett. A baj egyre jobban elhatalmasodott rajta, végül állásából is kénytelen volt visszavonulni. Hónapokat töltött ágyban, de talán nem következett volna be ily gyorsan a tragédia, ha egy súlyos csapás még jobban meg nem törte volna. Egyetlen fia, Polgár László.

O csó karácsonyi hét

Szvetterek, ingek
harisnyák,
retikülök

Gólya-áruház Arad

Meşianu-u. 1.

Polgár Sándor ötvenöt évvel ezelőtt a budapesti Népszínházban kezdte pályafutását, mint buffo-komikus. Már akkoriban kitűnt a többi szereplők közül, főként kitűnő hangjával, úgy hogy az Operaházhoz hívták. Polgár Sándor nem cserélte fel az operett-színpadot az Operaházzal és Székesfehérvárra szerződött, ahonnan Pozsonyba került a neves Mosony-Mansberger Károly társulatához. Itt színészi képességein kívül, mint rendezőt is nagyra becsülték, úgy hogy 1898-ban Leszkay Andrásához került Aradra mint főrendező. Két esztendő múlva id. Szendrey Mihály társulatához szerződött Kassára, Pozsonyba, majd Aradra, ahol egyfolytában husz esztendőn keresztül működött. De ez a színházi működés nem is hasonlítható össze a mai színjátszással. Ez az időszak az aradi színháznak aranykora volt. Estéről-estére zsufolt volt a nézőtér és zugott a vastaps Polgár Sándor egy-egy jólsikerült tréfája után. Az elismerés éppen úgy szólt énekszámainak is, mert az aradi színház kitűnő buffo-komikusának akkor is pompás hangja volt. Kedvenc szerepei a „Zevillai borbély”, a „Hoffmann meséi” című operákban voltak, meg a „Hunyady Lászlóban”, „Cigánybáróban”, „Koldusdiákban”, „Szép Helénában”, ki tudná felsorolni mindezeket. Azokat a forró színházi estéket és a felejthetetlen alakításokat, felejthetetlen sikereket.

És 1920-ban a kitűnő színész teljesen szakított multjával. Egyik előkező aradi ur, aki a színpadról ugyancsak megszerette Polgár Sándort, felajánlotta számára a textilgyár fő-

volt újságíró, az Alváca-fürdő egyik tulajdonosa elhunyt. Ez Polgár Sándor számára kegyetlen sorcsapást jelentett. Azóta, bár szerető hitvese, néhai Meer Ármán aradi kereskedő testvérhuga, és orvosai mindent megtettek a beteg felépülése érdekében, állapota egyre rosszabbodott. Maga kérte a Mindenható, hogy könnyítsen szenvedésein. Polgár Sándor a hosszú és fájdalmas betegeskedés után csütörtökön örökre eltávozott az élők sorából.

A halálhír mélyszéges részvétet váltott ki városszerte és mély gyászba döntött néhány közismert aradi családot. Polgár Sándor temetése pénteken délután fél három órakor lesz. A volt pályatársai nevében, egykori igazgatója, id. Szendrey Mihály búcsuztatja az elhunytat.

A guttenbrunni malom hatósági pecsétjeinek epilógusa az aradi törvényszék előtt

Az elmúlt évben Banger István guttenbrunni malomtulajdonos bejelentette, hogy kereskedelmi malmát leállítja. A hatósági ellenőr ki is szállt a malomhoz, lepecsételte a gépeket és tudomásul vette az üzem megszüntetését. Néhány hónap múlva a malomtulajdonos leutazott Bucurestibe, ahol elintézte, hogy malma mint paraszthalmom tovább dolgozzon. A sikeres elintézés után felhívta feleségét telefonon és közölte vele, hogy az engedély birtokában van, készüljön fel a munkára. Bangerné nyomban kinyitotta az üzem helyiségeit és megindították a gépeket is, hogy kipróbálják. A gépekre helyezett pecsétek ekkor természetesen leestek és így megindult a hivatalos eljárás a pecsétek engedély nélküli eltávolítása miatt. A törvényszéken a malomtulajdonos azal védekezett, hogy véletlenül történtek a pecsétek eltávolítása, s a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével Bangert egyhavi elzárásra, 2000 lei pénzbüntetésre és 50 lei perköltségre marasztalta el, de büntetését három évi próbaidőre felfüggesztette.

Megérkeztek a legu'abb
1938-39. típusu világslager rádiók

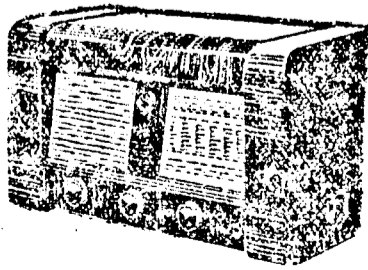
500 drb. csodásabbnál csodásabb rádió közül válasszthat
Az összes világmarkák raktáron

Kedvező részletfizetéses feltétele nkel mindenkit kielégítünk.

Alfandó rádió-kiállítás

Minden kötelezettség nélkül szívesen állunk b. rendelkezésükre.

HAMMER ZSIGMOND és FIA Arad, Bulev. Regele Ferdinand 27.
Telefon 18-47.

Szibériából fagyhullám közeledik Középeurópa felé

Moszkva. Szibéria felől 45 fokos fagyhullám közeledik Középeurópa felé. A fagyhullám Moszkvát szerdán este érte el és csütörtökön reggel már fagypont alatt 25 fokos hideget mértek. A retentő hideg pénteken, vagy legkésőbb szombaton ér el Középeurópa országait.

AZ ANGOL NŐK NAGY GYŐZELME

Eltűnt az utolsó megkülönböztetés a férfiak és nők között a közszolgálatban

Londonból jelentik: Teljes egyenjogúsításukért vívott harcukban az angol nők hatalmas új diadalt

könyvelhetnek el. Kifelé nem kelt oly feltűnést, mint a közelmúlt többi eredményei, de gyakorlati jelentősége talán nagyobb. Még emlékeztetés, hogy mily szenzációt keltett 1918-ban, amikor a sufragettek kiméretlen ostroma előtt végre meghódolt az angol parlament és az angol nők megkapták a választójogot.

Ovatosan bántak az engedményekkel, félvén, hogy a gyengébb nem számszerű többsége folytán magához ragadhatná az uralmat. Hogy ezt megakadályozzák, az 1918-as választójogi törvény mindenféle korlátozásokat tartalmazott, melyek mind azt célozták, hogy a férfi képviselők megtartsák a többséget az esetleg kialakuló

asszonypárttal szemben. Az aggodalmak túlzottaknak bizonyultak. A sokat emlegetett női párt meg sem született és a parlamentbe választott néhány hölgy szépen beleilleszkedett a hagyományos keretekbe.

Harc a felsőházi tagságért

Tízéves próbaidő után a férfiak annyira megnyugodtak, hogy 1928-ban megajándékozták őket

a teljes politikai egyenjogúsítással. Ebből sem lett semmi baj. Az alsóház hölgytagjait két kezükön megszámlálhatjuk és a női törvényhozók közül két évtized alatt összesen ketten — és azok is csak rövid ideig — viseltek egy-egy másodrendű miniszteri tárcát.

Az angol felsőház azonban — a House of Lords — továbbra is

elzárkózott a női nem elől.

Bizonyos különleges körülmények között női utódok is örökölhetik elsőszülöttségük jogon a főnemesi címet, de ezek a peeress-ek hiába várnak a királyi meghívóra, mely helyet utalná ki számukra a lordok házában. Lady Rhonda, az angol főnemesség energikus, a politikai és gazdasági életben egyaránt sikeres hölgytagja hosszú évek óta csatázik törvényhozói jogainak elismertetéséért, de panaszainak, tiltakozásainak, kérvényeinek mindeddig nem volt fogantatja. A főrangú hölgyek nem egészen indokolatlanul arra hivatkoznak, hogy a felsőházból való kizárásuk logikátlan és értelmetlen, amikor az angol alkotmány szerint a brit birodalomnak

női uralkodója is lehet.

sőt hárman a legnagyobb királyok közül. Erzsébet, Anna és Victoria a nők sorából kerültek ki. Ma úgy a trónörökös, mint a trón prezumptív várományosa ugyancsak két hercegnisasszony. Ha a trón betöltésére alkalmasak a nők, vajon miért nem volnának méltók a House of Lords címeres bársonyszékeinek elfoglalására?

Nincs többé különbség

Ez a kérdés csak elvi jelentőségű és a gyakorlatban csak néhány ambiciózus főrangú hölgyet érdekel. Sokkal fontosabb volt az angol nők számára az az egészen másfajta melőztetés, mely eddig a hivatali karban sújtotta őket. Most végre elérték, hogy a kormány véget vetett alárendelt helyzetüknek és

az állami hivatalokban megszünt minden különbség a két nem között.

Angliában az aránylag kényelmes munkabeosztás és igen tekintélyes fizetés miatt az államhivatalnoki pályának nagy a vonzóereje

és a kitűnően bevált angol rendszer elérte, hogy valóban a legalkalmasabbak kerültek a világbirodalom gépezetét üzemben tartó 400 ezer főnyi „Civil Service” tagjai közé. Pályázatokon és vizsgákon keresztül vezet az út az állami állásokig. Eddig bár egyre több és több nő került a Civil Service-be — már a százszázalékosra is meghaladja számuk — a női hivatalnokoknak meg kellett elégedniük az alárendelt állásokkal, egészen kivételes esetekben érthettek csak el magasabb pozíciókat. Törvényileg is kimondták, hogy a hivatalnoki karon belül

külön férfi és külön női kategóriák vannak és még egy és ugyanazon állásban is kisebb fizetésben részesülnek a női hivatalnokok, mint férfi kollegáik. Az angol nőtársadalom ez ellen az egyoldalú „férfi-uralom” ellen állandó szívós harcban állt. Sok sikertelen offenzíva után most végre a női hivatalnokok körülbelül minden követelésük érvényesülését kiharcolták maguknak.

Érdekes, hogy az államhivatalnokok nagy aránylag könnyen beletörődtek ebbe az újításba, mely viszont a feleségek körében roppant felzudulást keltett.

Az államhivatalnokok feleségei türethetetlenek tartják, hogy férjeiknek más asszonyt parancsoljon. Ez — így mondják panaszos leveleik —

aláadja a férfiak tekintélyét

és veszélyezteti a családi boldogságot is. A hivatalnoknők nagy többsége persze lelkesen köszönti a reformokat, de akadnak olyanok is, különösen a fiatalabbak között, akik nem osztóznak társaik örömmámorában. Ez a különvéleményes kisebbség azt hiszi, hogy a két nem teljes egyenjogúsítása révén veszedelmes változás állhat be a nemek viszonyában. Az a természetes, hogy a nő felnézzen a férfira és benne valami erősebbet, hatalmasabbat lásson.

50 év előtt

Feltételezhető, hogy ezek a kezdeti izgalmak hamarosan elűlnék. Férfiak és nők époly természetesnek fogják találni majd a most kialakult új helyzetet, mint az idők során bekövetkezett sok más változást. A nők ép

egy jubiláris évben

érték el a hivatalnoki karban a teljes egyenjogúsítást. Most van 50 éve annak, hogy merész kísérletként néhány leányt felvettek a „Civil Service” kötelékébe. Alkalmaztatásukat kizárólag az írógép terjedésének köszönhetjük, mely a nők számára munkaalkalmat teremtett. 1888-ban vonultak be az első nők a White Hall kormányépületébe és a miniszteriális urak messzemenő rendszabályokkal gondoskodtak arról, hogy a gyengébb nem „betöré-

COLUMBIA	RÁDIÓK	KÉPVISELETE
BLAUPUNKT		1939. EVI TIPUSOK.
MINERVA		GYARI ARAKON
HELIUM		NAGY VALASZTEKBAN, KÖNNYU FELTÉTELEK
	KALMÁR JÓZSEFNÉL	
	ARAD, STR. BRATIANU 1. SZAM	

A kormány oly gyökeresen szakított az eddigi rendszerrel, hogy a jövőben a képesítő vizsgákat letett jelöltek listájában még a nem megjelölését is kihagyják. Csak annyi fog szerepelni a névsorban: P. White, anélkül, hogy az állás fölött döntő urak tudnák, hogy Pálról vagy Pauláról van-e szó. Ezzel azt akarják elérni, hogy az állások betöltésénél ezentul

kizárólag a pályázók minősítése, nem pedig neme játsszon szerepet.

Egyidejűleg megszüntették a nők és férfiak külön kategóriáját. Most már

a legmagasabb állások is nyitva állnak a női hivatalnokok számára.

se” ne borítsa fel a hivatalok rendjét. Az első államhivatalnok kisasszonyokat ugyszólván ketrechen tartották és

szigorú tilalom ovtá őket a férfikollegáikkal való minden érintkezéstől.

Még külön bejáratozat is teremtettek a nők számára, akiknek 15 perccel előbb kellett elmenniük az irodából, mint a férfiaknak, nehogy flörtre kerülhessen sor. Ma mindez már úgy hangzik, mint valami mese, de a Civil Service öreg nyugdíjasai sokatmondó mosolylyal mondogatiák, hogy tilalom ide, tilalom oda, a romantika és szerelem annakidején jobban virágzott az angol államhivatalokban, mint manapság.

Chaplin új partnernője

a kenti hercegné manikűrös kisasszonya

Charlie Chaplin, a világ legnagyobb filmkomédiása átlag háromévenként egyszer készít új filmet és már csak ezért is különös várakozás előzi meg minden munkáját. Új művével már a múltrembe vonult, azonban ez nem jelenti azt, hogy rövidesen elkészül vele, mert hiszen Chaplin hat-nyolc hónapig dolgozik egy képen. Szigorúan titokban tartják a részleteket és eddig még a hölgypartner nevét sem sikerült megtudni. Most aztán kiderült, hogy ismét fiatal színésznőt léptet fel Chaplin, egy londoni kezdőt, aki May Smith névre hallgat.

Allítólag a kenti hercegnő manikűrös kisasszonya volt azelőtt és édes unokahuga Chaplinnek. Egy esztendővel ezelőtt ment férjhez egy kisebb londoni mozi igazgatójához. Amerikába utaztak nászutra és itt a fiatalasszony meglátogatta világ-

hirű nagybácsiját. Chaplin felfedezte unokahugában a színészi tehetséget és most fellépteti.

Hír szerint az új film szcenáriumát ezuttal nem egyedül írja, hanem az egyik híres angol író kérte fel társszerzőül.

Korlátozzák

a japán mikádó előjogait

Tokio. (Rador.) A kormány a mikádó egyes előjogainak eltörlését készíti elő. Elsősorban a hadüzeneti jogról van szó, amelyet a jövőben a titkos tanács előzetes jóváhagyásának kivánnak alávetni.

CORSO 5, 7.15 és 9.15

A 17 éves gyönyörű szőz, OLYMPE BRADNA Aradot is meghódította

Paradicsom tündére

o. filmjével. Partnere: Gene Raymond. (Jeanette MacDonald férje.)

Ezenkívül a színes filmesoda: Ali Baba és a 40 rabló.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-54. Sürgőncím: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Égész évre... 840 lei || Negyedéve 210 lei
Félévre... 420 || Egy hónapra 70

A „műfordító”

Az egyik nagy francia könyvkiadó egy angol bűnügyi regényt szándékozott kiadni. Megfelelő fordítót keresett, de nem talált, mert a kiszemelt könyv tele volt a tolvajnyelv „szakmabeli” kifejezéseivel és aki jól tudott angolból franciára fordítani, az nem volt befentes a tolvajnyelvben, aki pedig nagyon is otthonos volt a szakkifejezésekben, az sokkal csekélyebb műveltségű és képzettségű volt, semhogy ilyen regényt jól le tudott volna fordítani. Mi segített ilyen balban a legkamarább? A hirdetés. A kiadó hirdetésben felszólított jelentkezésre mindenkit, aki töviről-hegyre ismeri mind az angol, mind a francia tolvajnyelvet. A kikötés még csak az volt, hogy az illetőnek büntetett előéletűnek kell lennie, azaz tapasztalatból kell ismernie az angol fogházat és a francia fogházat is. Szóval: mindkét országban — ült már. Nem is hinné az ember, de rengeleg ajánlat érkezett a feltételeknek megfelelő emberektől. A legalkalmasabbat kiválasztották egy jogvédett, jó családból származó, de elzúllott fiatalember személyében, aki nagyszerűen bevált. Mesteri módon lefordította franciára az angol könyvet. A cég hosszabb időre szerződött a „műfordító”, akivel három újabb amerikai bűnügyi regényt fordított le. Lám, mire lehet jó alkalomadtán, ha az ember már — ült.

— **IDŐJÓSLAT.** Várható idő a következő 24 órára: Felhősödés, főleg északkeleti irányból heves szél várható, amely különösen az ország keleti részén erősödik. A hőmérséklet tovább csökken. Hejyenként havazás és talajmenti fagy.

— **ZURICHI TÖZSDEZARLAT:** Páris 11.63, London 20.68, Newyork 442.37, Brüsszel 74.52 és fél, Milánó 23.33, Amszterdam 240.30, Berlin 177.50, Szófia 5.40, Prága 15.10, Varsó 83.15, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— **Helytartósági vezértitkárok bucaresti-i értekezlete.** Ciupe Constantin dr. helytartósági vezértitkár tegnap délután a belügyminisztérium távirati megüdvésére Bucarestbe utazott, ahol résztvesz az ország tíz helytartósági vezértitkárainak értekezletén.

— **Polgármesterek a helytartónál.** Marta Alexandru dr. királyi helytartó tegnap kihallgatáson fogadta Vlad Alexandru tábornok aradi és Dobruja tonel dr. lugosi polgármestereket.

— **A WINDSORI HERCEG INDIABA UTÁZIK.** Londonból jelentik: Mint a *Peuple* jelenti, a windsori herceg előreláthatólag rövidesen Indiába utazik.

— **Visszarendelték Románia helsinki követét.** Bucarestből jelentik: Királyi kézirat útján Caius Brediceanu, Románia rendkívüli kiküldöttjét és helsinki meghatalmazott miniszterét 1939. január 1-re visszarendelték állomáshelyéről.

— **A temesi helytartóság címere.** Megírjuk, hogy Öfelsége II. Carol király jóváhagyta a belügyminisztérium mellett működő heraldikai bizottság által az egyes helytartóságok részére elkészített címereket. A temesi helytartóság címere a következő: öt vízszintes, felváltva piros és kékszinű vonal, amely a helytartóság öt megyéjét jelenti. Jobboldal felé fekete holló, amely két aranyakkal ellátott zöld ágon ül, a holló csőrében vörösköves aranygyűrű. A holló a hunyadmegyei Corvinok címeréből való.

— **A golyók eltávolítása után javult Stefánescu-Goanga rektor állapota.** Kolozsvárról jelentik: A „Capitala” című fővárosi lap értesülése szerint Stefánescu-Goanga rektor testéből sikerült eltávolítani a golyókat. Azonnal javulás állott be és az orvosok remélik, hogy ez a javulás most már állandó lesz.

— **Betiltották Macek lapját.** Belgrádból jelentik: Macek horvát parasztpártjának spalatói hivatalos lapját bizonytalan időre betiltották.

— **Uj magyar külügyi sajtófőnök.** Budapestről jelentik: Grófi Csáky István dr. külügyminiszter a külügyminisztériumi sajtóosztály vezetőjévé Ulein-Riviczky Antal, eddigi zágrábi magyar királyi konzult nevezte ki. Szent-Istvány eddigi osztályfőnök külső beosztást kap.

— **Az aradi Ügyvédi Kamara új kisebbségi tagjai.** Az aradi ügyvédi kamarában ma hivatalosan bejegyezték három fiatal kisebbségi ügyvédet. A három ügyvéd: dr. Igvártó Zoltán, dr. Deutsch Lóránt és Weinberger Jenő dr. ma délelőtt nyelvizsgát tettek a kamara választmányára előtt, miután az új tagok felvétele ehhez van kötve, majd pedig a vizsga lefolyása után, mindhármukat bejegyezték a kamarába.

Chamberlainné világrekordja:

7000 emberrel fogott kezét egyetlen este!

Londonból jelentik: Mrs. Chamberlain, az angol miniszterelnök felesége valószínűleg világrekordot javított a kézfogás terén.

Résztvett a londoni konzervatív párt karácsonyi táncmulatságán s kezétfogott mind a 7000 vendéggel.

— **Korda Sándor válik és — nőül.** Londonból jelentik: Az angol filmvilág szenzációja, hogy Korda Sándor, aki törvényesen válik feleségétől, Korda Máriától, utána feleségül veszi Merle Oberont.

Jutányos TŰZIFA

AUFRICHT FATELEPEN
Str. Dim. Ralon 15-17
Száraz bűkk, oser gyer. Olcsó ár. Szolid kiszolgálás.
tyan-fából nagy raktár. Telefon 10-69.

— **Neves román újságíró halála.** Brassóbol jelentik: Victor Branisce neves román újságíró 64 éves korában Brassóban elhunyt. Branisce munkatársa volt több régi román újságnak. Így többek között dolgozott a Temesváron megjelent „Dreptatea”, a cernăuți-i „Patria”, a lugosi „Drapelui” című lapoknál. Haláláig értékes munkatársa volt a „Gazeta Transilvaniei” című újságnak. Az elhunyt román hírlapíró pénteken temetik.

— **Az aradi Munkakamara valamennyi aradi és aradmegyei iparos részére folyó hó 19-én, hétfőn este 7 órakor a volt Ipartestület helyiségében (Bul. Carol 48. sz.) előadást tart, amelyen részletesen tájékoztatják az iparosokat a céhek megalakításával kapcsolatos törvényes intézkedésekről.**

Karácsony, az öröm ünnepe

FLORA

speciál krémkör
az ünnep öröme!

— **Eltűnt egy budapesti tőzsdés.** Budapestről jelentik: A rendőrfőkapitányságon bejelentették, hogy Kádár György, a „Salamon és Manovill”-bankház 34 éves cégvezetője Semmelweis-Uccai lakásáról eltűnt és hátrahagyott levelében bejelentette, hogy öngyilkos lesz. Eltűnését nagyszabású tőzsdei manővereivel hozzák összefüggésbe.

Kártalanítás

— **Az a borzalmas macskája megette a kánárimadaramat!** Remélem, tudja, mi a kötelesség?
— **Hogyne.** Mindennap elmegyek magához egy keveset trilláznál!

— **KARÁCSONYKOR FÉLJEGGYEL LEHET UTAZNI.** Bucarestből jelentik: A karácsonyi ünnepek alkalmával ismét kedvezményesen lehet majd utazni a CFR vonalain. A kedvezmény 24-én lép életbe és január 5-én éjjel 24 óráig tart. Az utazás féljegyvel történik, de a gyorsvonatokra a pótdíjat, valamint a Rapidvonatokra a hely-jegy díját egészen kell megfizetni. Az utazás félbeszakítható. Az utolsó kedvezményes utazás január 5-én olyan vonattal történhetik, amely legkésőbb éjjel 24 órakor bezárólag indul el.

— **Az aradi hadkiegészítő-parancsnokság az alábbiakat közli:** A nemzetvédelmi minisztérium 96—28. XII. 1937. számú rendelete értelmében közük mind-azokkal az aradi hadkiegészítő parancsnokság körébe tartozókkal akik résztvettek a világháboruban és nem kapták meg a „Crucea Comemorativa si Victoria”-keresztet, azok a katonai könyvecskék látványozása során jelentsék azt be, mert kimutatást készítenek azokról, akiknek joguk van a fent említett érdemrendhez.

— **Orvosi hír.** Dr. Szigeti Magda rendelőjét Moise Nicoară-ucca 16. szám alá helyezte át. Rendel gyermekek részére délelőtt 9—11-ig, délután 3—5-ig. Telefon: 26—32.

— **Revolveres merénylet egy nagyváradi asszony ellen.** Nagyváradról jelentik: Vakmerő gyilkossági kísérlet történt az elmúlt éjszaka Nagyváradon. Jurcut Ioanné, 29 éves asszonyra, mikor Calea Apusului 29. számú házban levő lakására igyekezett, eddig még ismeretlen tettesek rátörttek. A merénylet golyója az asszony gyomrába furdott. Kórházba szállították. Megmentéséhez azonban alig van remény. A rendőrség őrizetbe vette az asszony férjét és annak egyik ismerősét, miután az a gyanu merült fel, hogy ők követik el a merényletet.

— **Halálozás.** Kiss Jánosné, sz. Utczás Rozália f. hó 14-én déli 1 órakor 71 éves korában elhunyt. Temetése 16-án, pénteken délután 4 órakor lesz az újmikolakai gyászházból: Str. Fabius 10. Férjén és gyermekein kívül kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat.

— **Megkárosított nyugdíjasok.** Tautu Vasile pénzügyi vezérfelügyelő vidéki ellenőrző körútja során súlyos visszaéléseket fedezett fel, amelyet ismeretlen tettesek két nyugdíjas kárára követtek el. Emlékeztetes, hogy a kormány évek előtt a nyugdíjasok hátralekös járandóságait adóbonokkal egyenlítette ki. Tautu Vasile vezérfelügyelőnek tudomására jutott, hogy vannak nyugdíjasok, akik adóbonjaikat még mindig nem kapták meg. Így Nagyszentmiklóson Kampel Péternek 8500, Schwartz Ferencnek pedig 20 ezer lei értékű bön járt volna, amelyet minden sürgetésük ellenére sem kaptak meg. Tautu Vasile vezérfelügyelő a vizsgálat során megállapította, hogy a két nyugdíjas adóbonjait illetéktelen személyek vették fel, akik azok aláírását meghamisították. A vizsgálat most nemcsak arra szorítkozik, hogy a hamisítók kilétét felfedje, hanem annak a megállapítására is, történt-e még több hasonló visszaélés.

— **A CORSO színes filmjéről: ALI BABA és a 40 RABLÓ,** mindenki elragadtatással nyilatkozik.

— **Elűtötte a villamoskocsi a szófiai román követ-ség katonai attaséjának gépkocsiját.** Szófiából jelentik: A bolgár főváros főterén súlyos közlekedési baleset érte Ionescu Ilie kapitányt, a szófiai román követ-ség katonai attaséját. A katonai attasé gépkocsiját, amelyben felesége is ült, a bolgár főváros főterén elűtötte a villamosvasut. A kapitány fején és jobbkarján szenvedett kisebb zúzódásokat, felesége azonban súlyosan megsérült. A gépkocsit vezető sofőr kisebb zúzódásokkal uszta meg a balesetet. Mindhárom sérült beszállították a szófiai kórházba, ahol gondos orvosi ápolás alá vették őket.

OCASIO! 3%, leltől; valódi ezüstálóak, konyérkosarak, halastalak, dohányzóeszközök, mártástalak kaphatók
Hartmann Kálmán ékszerésznei
Arad, Múnerita-palota

— **Szigorúan büntetik a telefonbetyárokat.** Az utóbbi hetekben gyakran előfordult, hogy névtelen telefonálók felhívják valamely számot és a jelentkezőknek gorombaságokat mondanak, aztán leteszik a kagylót. Ezek a telefonbetyárok abban is örömeiket lelik, hogy egyes telefonállomásokat éjszaka felhívják és békésen alvó embereket kizavarnak ágyaikból, aztán nagyot nevetnek a szerintük sikerült tréfán. Könnyen megállapítható, melyik állomásról történt a névtelen felhívás. Az ilyen híváskor a készüléken levő csapot — melyen rendszerint a telefonkagyló nyugszik — néhányszor le kell nyomni, azután a kagylót a készülék mellé helyezni és úgy hagyni, amíg egy másik telefonállomásról sikerül a telefonközpontot értesíteni. A telefonközpont aztán könnyen meg tudja állapítani, hogy a hívás honnan történt. A névtelen telefonálók a telefontal való visszaélésekről szóló törvény értelmében négy hónapig terjedő elzárással büntetik.

A katonai könyvecskék Januári láttaozásának rendje Aradon

Az aradi hadkiegészítő parancsnokság közli az érdekeltekkel, hogy a körzetébe tartozó hadkötelesek részére az Md. E. lívreték láttaozása 1939. január 8-án kezdődik és február 28-ig tart. Az érdekeltek a hadkiegészítő parancsnokság, a rendőrkvészura, valamint a többi középületekben később kifüggesztésre kerülő táblázatokon tekintetik majd meg, hogy milyen sorrendben történik a jelentkezés.

A falvak lakói a község házában tekinthetik meg a jelentkezési sorrendet. A hadkiegészítő parancsnokság egyébként felhívja az érdekeltek figyelmét arra is, hogy a jelentkezés alkalmával vigyék magukkal szükséges okmányokat, amelyek a hirdetésményekben fel vannak tüntetve. A katonai könyvek láttaozásakor mindenkinek személyesen kell megjelenni, mert mások által benyújtott katonai könyvecskéket nem láttaoznak.

Mindazokat, akik elmulasztják a jelentkezést, szigorúan megbírságozzák.

— Román bányák Bulgáriában. Bucurestiből jelentik: A „Tempo” című fővárosi lap értesülése szerint a román tőke jelentékeny szerepet kap Bulgária bányáiparának fellendítésében. A Mica aranybánya tőkeérdekeltsége bevonult Bulgáriába és az egyik legnagyobb bulgár bányá kihasználásában fog élénken részt venni. Az új társaság, amelyben a Mica is részt vesz, nagyobb területet kap kihasználás céljaira. A „Tempo” című lap nagyleletőségűnek tartja a román tőke terjeszkedését és azt írja, hogy az angol tőke is érdeklődött a bulgár bányáipar iránt.

— Maharadzs esküszik Zürichben. Zürichből jelentik: A jövő héten érdekes házasságkötés színhelye lesz a zürichi városháza: a Johorei maharadzs esküszik örök hűséget Lydia Hill nevű, gyönyörű londoni táncosnőnek. A fiatal pár nászutra az Engadlnba utazik. St. Moritzban fogja tölteni a karácsonyt, tavasszal Cannesbe megy s azután indul Indiába.

Karácsonyi és alkalmi

értékes és hasznos ajándék
„Consumra” is előnyös árakban

Csáky órák és ékszerésznél
Arad, a lutheránus templommal szemben

— Elvált és újra-nősül Clark Gable. Hollywoodból jelentik: Clark Gable, a világhírű mozisztárszár kijelentette, hogy felesége, akitől 1935. óta különváltan él, beleegyezett a válásba. Beavatottak szerint úgy tudják, hogy Clark Gable házasságának törvényes felbontása után ismét megnősül és Carola Lombard színésznőt veszi feleségül. A fenti híradással ellentétben azonban egyesek tudni vélik, hogy Clark Gable jelenleg Európában tartózkodik, ahová feleségével együtt utazott el.

— Aki erőszakos alapon „fajtisztálankodott”. Berlinből jelentik: A kanau-i büntetőbírószak egy és fél évi börtönrre ítélte egy fajtisztító férfit, akit fajtisztoság elleni büntetlél vádoltak. Az illető Fuldában egy nagyobb zavargás során erőszakosságot követelt el egy fiatal zsidó nőt.

— Két becsületsértés és rágalmazási ügyet tárgyalta ma a törvényszék első tagozata. Mater Aron, újszímándi gazdálkodó sértő kifejezést használt Rácz Ioan adóvégrehajóval szemben. A törvényszék ezért 1000 lei pénzbüntetésre és 50 lei perköltségre ítélte el. — Veil Miklós. Wiesenhaide község volt bírójá Fogarasi Lajos, ujaradi vezető-járásbíróról azt állította, hogy 1937-ben a községválasztáson szabálytalanul járt el. Veil Miklós a törvényszék előtt kijelentette, hogy meggondolatlanul használt sértő kifejezést a vezető-járásbíróval szemben. A törvényszék 5000 lei pénzbüntetésre ítélte.

— Természetjárás. A „Societatea Carpatiná Ardeleană” turái: F. hó 17-én, délelőtt 11 óra 30 perckor villanyossal: Livada—Spiroch—Valea Sciaica—menedékház, másnap tovább a Cruce țiganului-on keresztül Radnára. Délután 2 óra 30 perckor villanyossal: Livada—Varnița—menedékház, másnap csatlakozás az első turához. Vezető: Mihalik Gyula. F. hó 18-án indulás reggel 7 óra 55 perckor villanyossal a Világos—Kazánscsucs közötti sítérp bejárására. Vezető: Timkó Ernő.

— Nagyszabású hangversenyt rendez december 17-én, szombaton este 9 órai kezdettel az aradi városi színházban a 93-as gyalogezred zenekara. A hangversenyen a temesvári és nagyváradi katonazenekarok, valamint az aradi rendőrzezenekar is közreműködik. A hangversenyt I. R. Botto hadnagy vezényli. A nagyszabású összeválogatott műsor keretében Rossini, Beethoven, Bach, Fötino, Puccini és Csajkovszky műveiből játszanak. A jegyárak: 270, 170 és 110, fenntartott hely 60—50—40, erkély 40, 25, 20, míg a karzat 10 leibe kerül. Jegyek a színházi pénztárnál válthatók.

Egy térkép

Berlinből jelentik: Dr. Friedrich Lange, az ismert német földrajztudós egy térképet adott ki, mely félhivatalos jellegű, hiszen a német iskolákban is használják.

A térképen sok „érdekes” dolgot lehet megfigyelni. Így például kiderült, hogy a német földrajztudós szerint nemcsak Elzász Lotharingia német, hanem több más, francia város is.

Lille neve: Ryssel.

Verdun neve: Wirten.

Besancon neve: Bisanz s így tovább.

Bucovináról megtudjuk, hogy az Buchenland, Szabadka neve Theresienstadt, Budapest Ofenpest, Lodzot Lodschnak hívják és Temesvár neve Temeschburg.

— Karácsonyi segélyakció az inséges lakosság támogatására. Aradváros vezetősége elhatározta, hogy a karácsonyi ünnepek előtt segélyakciót bonyolít le az inséges lakosság támogatására. Mivel komoly munkanélküliség esete nem forog fenn, a kezdeményezésnek inkább társadalmi megmozdulás jellege van. A városvezetés összehívja mindazokat az intézményeket, amelyeknek együttműködésére az akció lebonyolításánál támaszkodni kíván.

Kellemes ünnepeket

és igazi örömet szerez magának az, aki

HARTMANN KALMÁN ékszerésznél
vásárol karácsonyi és újévi ajándékot.

Dus
válaszárk

— Felmentett aradi sofför. Gherman Athanaz aradi sofför ellen Birta Demeter, 66 éves uccaseprő bünvádi feljelentést tett, mert a sofför elütötte autójával, aminek következtében részben munkaképtelen lett. Birta havi 1250 lei kártérítést, vagy 150 ezer lei készpénz megtérítést követelte Gherman-ól. A törvényszék ma tárgyalta az ügyet, számos tanút hallgatott ki, akiknek egybehangzó vallomása nyomán felmentette a soffört a vád és annak következményei alól, mert megállapítást nyert, hogy nem volt okozója a szerencsétlenségnek.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszerár, Bulev. Regina Maria 25. (Tel.: 15—10.)

DANCIU gyógyszerár, Piata Mihaj Viteazul 13. (Tel.: 15—78.)

BERNATH gyógyszerár, állomással szemben

BERGER gyógyszerár, Saguna-ut.

Az aradi plébánia

karácsonyi jótékony akciója

Tegnap este 6 órakor tartották meg a katólikus plébánián a karácsonyi jótékonyakció utolsó értekezletét, amelyen az egyház részéről Lakatos Ottó dr. plébános, szentszéki tanácsos, Wild Endre dr. házfőnök, valamint Szöcs Didák, Kulcsár Kálmán és Oláh Ferenc lelkészek vettek részt, továbbá a szociális-karitatív egyesületek vezetői. Beszámoltak a nyomorenyhító akció eddigi eredményeiről, a ruha, fa és pénz gyűjtési akció menetéről. Elhatározták, hogy a jövőben a karitatív munka irányítását a szociális misszióra bízzák, majd szóba került a tankönyv-akció, gyermek-nyaraltatás, ugyszintén az egységes templomi népének, a tömegterjesztésére alkalmas imakönyv szerkesztésének kérdése is. Lakatos Ottó dr. plébános, szentszéki tanácsos zárószavaival ért véget a megbeszélés.

— Az aradi Vörös Kereszt karácsonyi ünnepéje a színházban. A Vörös Kereszt egylet aradi tagozata december 15-én jótékony célú karácsonyi ünnepélyt rendezett a szegény gyermekek felsegélyezésére. A jótékony célú ünnepség megrendezését Maria Botis Ciobanu és a védnökséget Vlad Alexandru tábornok, polgármester vállalta. Az aradi színházban megtartott ünnepségen versszavak, rövid karácsonyi jelenetek kerültek bemutatásra. A gyermekkorosok Crisan A. tanító beállításában ugyancsak karácsonyi dalokkal gyönyörködtették a nagyszámú hallgatóságot. A karácsonyi játékok szereplői: Faur Virgil, Hazur Teodor, Jellea Mihai, Vanciu Pascu, Paul Ilie, Sandici Vasile voltak.

Ütlevél és igazolvány-fényképek

legrövidebb időn belül, gyors fényképek pár perc alatt készitünk, szolid árakon.

FOTO-SPORT, S.r. EMINESCU 2.

— Katherine Hepburnt csempészéssel vádolják. Az amerikai filmvilágnak nagy szenzációja van: Katherine Hepburn, „a legamerikaibb” filmsztárt a newyorki kikötői vámtisztóságok csempészés gyanúja alatt kihallgatják és eljárás alá vonták. Az a vád Katherine Hepburn ellen, hogy legutóbbi európai útjáról hazajövet, a kikötői vámtisztviselők előtt eltitkolta, hogy podgyászaiiban több vámköteles áru van, amelyeket „ravasz módon” elrejtett a vámtisztviselők Argus-szeme elől. Állítólag toaleteket, parfümöt, selyemharisnyát és ékszereket csempészett be Amerikába Hepburn és az amerikai lapok oldalas cikkeiben számolnak be a kedvenc filmsztár bünygyéről. Katherine Hepburn első kihallgatása alkalmával kereken tagadta, hogy meg akarta volna károsítani az amerikai vámjövédéket.

„SCALA”

Nagyfilmek színháza
Telefon: 20-10.

MINDENNA P:

„OLIMPIÁSZ I.”

A világ legnagyobb filmsodája.
Kérjük, kérdezze azoktól, akik látták, hogy az
„OLIMPIÁSZ” filmóriás
ma tényeg a világ legnagyobb éiménye.

E'őadások: 3, 5, 7.15 és 9.15.

Rendes helyárak!

Ezer kilométeres autót épül Cseh-Szlovákián át tizenhétmilliárd lei költséggel

A nemzetközi események forgatagában nagy figyelmet szenteltek annak a tervnek, amelyet német részről vetettek fel és amely egy nagyszabású autót létesítését célozza, amely Németországból Csehszlovákián keresztül Kelet felé irányul. Hogy ez a terv milyen nagy érdeklődést váltott ki, azt bizonyítja, hogy a kérdés az angol alsóházban is szóba került egy képviselő interpellációja nyomán.

A terv végrehajtásával Nosek Vaclav csehszlovák tábornokot bízták meg, aki kijelentette, hogy a hatalmas autót amerikai s német mintára építik fel. Tekintettel azonban arra, hogy az ut felépítésére sürgős szükség van, ennek következtében az építési munkálatokat nem a szokott bürokratikus uton, hanem katonai uton végzik.

A tervek szerint az ut legnagyobb részét beton borítja. Azokon a részekén, ahol a klíma szempontjából beton nem alkalmazható, gránitot használnak fel. Az utnak az irányát eddig még nem jelölték ki pontosan, de nagyon valószínű, hogy az ut nyugatkeleti irányban szeli keresztül a csehszlovák köztársaságot és az előlekek szerint természetesen áthalad Prá-

gán. Az ut építésének előmunkálatait már meg is kezdték és biztosra veszik, hogy ezeket a terv folyamán be is fejezik.

A csehszlovák parlament szintén foglalkozni fog az ut építésének kérdésével és mielőtt a parlamenti tárgyalást befejezik, haladéktalanul elkezdik a földmunkát. A tervek szerint 1939. év végéig az új autóból 300 kilométernek el kell készülnie. A következő években évente 200 kilométert adnak át a forgalomnak. A munkálatokat öt év alatt teljesen befejezik.

A híres ut hossza 1000 kilométer, építése három és fél milliárd koronába, vagyis körülbelül tizenhét milliárd leibe kerül.

Az ut építésénél hatalmas méretek érvényesülnek. Így például nem kevesebb, mint 140 mérnököt alkalmaznak, 120 technikai szakembert és 60.000 munkást. Az ut építéséhez szükséges anyagot külön 40.000 munkás szállítja.

Az ut építésének költségeit Csehszlovákia abból a kölcsönből fedezi, amelyet Angliában és Franciaországban vett fel a prágai kormány.

Leleplezték Edgar Wallacet!

A híres detektíviro kegyetlen, önző, rossz ember volt

London, Margaret Lane, az ismert angol író, megírta Edgar Wallacénak, a detektívregényírók koronázatlan királyának életrajzát. Ez a biográfia

nem valami hízegő képet

rajzol az íróról, akinek a könyveit ma is öt világ-rész publikuma olvassa. Margaret Lane könyve nagyszerű alkotás, de bármennyire igyekezett is rokonszenvenné tenni Edgar Wallace alakját, ez sehogyan sem sikerült neki. Edgar Wallacéről nehéz is lett volna hízegő életrajzot írni. Könyörtelen, önző, nagyvangu, közönséges ember volt a

regényíró, akinek halála évében az évi jövedelme meghaladta a harminc millió leit.

Margaret Lane könyvéből se maradhatott ki például az, hogy a milliókat kereső detektívregényíró

édessanyja magárahagyatva, a legnagyobb nyomorban, egy brattordi kórházban hunytá örök álmra a szemét

és az sem, hogy Edgar Wallace szó nélkül a faképnél hagyta első feleségét, aki a küszködés évtizedeiben hűséges támogatója volt. Kétségtelen, hogy Edgar Wallace leplezetlen cinizmusa valami

különös varázssal volt mindenkire, aki csak találkozott vele és társaságban ezt nagyon mulatságosnak találták. Bátor ember volt, de inkább azért, mert határtalan optimizmusában el sem tudta volna képzelni, hogy baja történhetik. Védelmére fel lehet hozni azt, hogy a körülmények tették a detektívregényíró olyanná, amilyennek életrajzából most megismerjük. Edgar Wallace egy harmadrangu színész nő törvénytelen gyerekeként látta meg a napvilágot. Édesanyja kitétte és

egy vásárcsarnoki hordár nevelte fel.

A derék házaspár mindent elkövetett a gyerekek érdekében, amit csak szűkös viszonyaik megengedtek, ám Edgar sohasem hálálta meg a Freeman-házaspár jószágát. Annak ellenére, hogy maga is a legalacsonyabb sorból került ki, gyűlölte a munkásokat és ezt nem is titkolta, sőt leveleiben is nyíltan kifejezést adott nemcsak annak, hogy nem rokonszenvezik a dolgozók társadalmával. Még az sem érdekli, hogy van-e miből élniük, vagy éhenhalnak-e. Edgar Wallace pályafutása talán még detektívregényeinél is érdekesebb.

Mint rikkancs kezdte,

azután tejet hordott ki Londonban, majd kivándorolt Dél-Afrikába. Egy kórházban lett ápoló, itt kezdett írni, Bök-verseket szállított egy dél-afrikai lapnak, amikor szerencséjére kitört a bur háború. Wallace felcsapott riporternek. Szenczióktól hemzsegő cikkei feltűnést keltettek Angliában is, különösen amikor lord Methuen hadosztályához került, mint riporter.

A bur-háború után Dél-Afrika egyik legismertebb napilapjának lett a főszerkesztője, de hamarosan elvesztette ezt az állását. Kényszerű munkátlansága érlelte meg benne a gondolatot, hogy regényeket kezdjen írni. Karrierje további állomásait már ismerjük és tudjuk róla, hogy még az évi 30 millió leit is meghaladó jövedelem sem volt elég tékozló életmódja fedezésére. Amikor meghalt,

gyerekeire rengeteg adósságot hagyott, amelyet csak hosszú évek alatt tudnak kifizetni. Margaret Lane szókimondó életrajza érthető feltűnést keltett Angliában.

Az USA flottaépítési programja

Washington. (Rador.) A haditengerészeti minisztérium közzétette a jövővi flottaépítési programot. Eszerint 22 hadihajót építenek, amelyek közül egy vagy kettő 45 ezer tonnás lesz. Hi szerint a köztársasági elnök a repülőgépek számának növelését is kívánja.

Színház - Művészet

Szenzációs népies operett a színház vasárnapi műsorán

A „Nótás kapitány"-tól a „Sárgapitykés közlegény"-ig valamennyi népies operett a legkellemsőbb emlékeket idézi elő a színházlátogató közönség körében. A színház igazgatósága vasárnap délután 6 órára és este 9 órára ezekkel a népies operettekkel méltán vetekedő operettujdonságot hirdet, amelynek címe „Három a huszár". Erdély több városában felülmúlt sikereket ért el az operettujdonság. A „Három a huszár" sorozatos előadásokban került műsorra még mindenütt és úgy a darab szövege, mint a muzsikája magával ragadta a közönséget. Az erdélyi lapok a legmelegebb elismerés hangján írtak a darabról és annak szerzőjéről, akinek a személye mos. aradi vonatkozásban keltett nagy feltűnést, mert az nem más, mint a társulat egyik kitűnő művésze: Derecskény Pál. Derecskény mint szerző is tökéletes rátermettségéről tesz tanúbizonyságot. Olyan muzsikát írt, amely megmarad

mindenki fülében és olyan szöveget, amely a maga népiessége mellett mindvégig szellemes, érzelmes és két órán keresztül a legszebben elszórakoztatja a közönséget.

Az aradi előadás mintaszerű lesz. A társulat már nagyban készül a vasárnapi premierre. Mindenki a legnagyobb ambícióval látott hozzá a reá váró feladat megoldásához annál inkább, mert ez alkalommal színészember presztizséről van szó. A kitűnően megalkotott szerepek a legjobb kezekben vannak. Bizonyos, hogy a közönség szép és jó előadást kap és hogy aki vasárnap végigélvezi ezt az operettpremiert, feleithetetlen emlékekkel távozik a színházból. Jegyek már kaphatók a színház pénztáránál.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Nincs előadás.
Vasárnap délután 3 órakor: „Nem leszek hálátlan".
— Este 6 és 9 órakor: „Három a huszár". (Szenzációs népies operettujdonság, itt először).

* „Nem leszek hálátlan", olcsóhelyáru előadásban. Vasárnap délután 3 órakor olcsóhelyáru előadásban kerül műsorra az idei szezon egyik legjobb operettujdonsága: „Nem leszek hálátlan", amely a szezon első napjaiban hatalmas és kiérdemelt sikert aratott. A „Nem leszek hálátlan" azok közé a szenzációs operettek közé tartozik, amelyek három felvonáson át nagyszerűen elszórakoztatják a közönséget. A darab eredeti szerepkiosztásban és kiállításban kerül műsorra.

**Sokat kacaghat
vasárnap a színházban!**

3 órakor: **Nem leszek hálátlan**
6 órakor: **Három a huszár**
9 órakor: **Három a huszár**
szenzációs népies operettujdonság

RENDSZERES UTAZÁSOK

A KOVETKEZŐ ALLAMOKBA:

**Egyesült Államok
Kanada**

Ausztrália

Közép-Amerika

Kuba, Mexikó

Délamerika

Argentína—Paraguay—Uruguay

Afrika (Marokkó)

holland, belga és francia gőzösökkel

Egyiptom és Palesztinába

a Serviciul Maritim Roman gőzöseivel.

Információk és prospektusok a vezérképviseletnél:

Holland-Amerika Linie

L. H. Lazarovitz ur vezetése alatt

ARAD, Cal. Banatului 2. Telefon: 1350

BUCUREȘTI Calea Victoriei 70. et. I.
Tel. 4. 41. 65.

TIMIȘOARA, Str. Venetia No. 2.
Tel. 39—89.

SPORT KÖZLÖNY

Cheo Morejon szerint:

Joe Louis és Max Baer
a világ legjobb boxolói

Toma Aureli tartja a kubai ökölvívó a legjobb román versenyzőnek

Sportkörökben régnemlátott hatalmas érdek-
kódással tekintenek a szombatesti ökölvívó-mérkő-
zések elé, amelynek főeseménye a kubai néger
ökölvívóbajnok; Cheo Morejon mérkőzése Covaci
Aurelial lesz.

CHEO MOREJON

Alkalmunk volt beszélgetni Cheo Morejonnal,
aki már kedden megérkezett Aradra és aki — négy-
napos romániai tartózkodása alatt — románul
is megtanult. A néger boxoló egyébként tökéletesen
szél angolul, franciául és spanyolul, de öklei —

Ikrei születtek

az angol olimpiai magasugró
bajnoknőnek

London. Mrs. Leonard Dumbrill, leánynevén
Miss Mary Milne, angol magasugró olimpiai
bajnoknő most hagyta el az egyik londoni szana-
tóriumot, ahol ikreknek adott életet. Mind a két
gyerek fiú.

— Az orvosok, akik azt hirdetik, hogy az
atlétanő anyasági esélye csökken, boldogot be-
szélnék — jelentette ki a boldog anya.

O Románia—Csehszlovákia asztali teniszmérkőzés
terveznek Bucurestiben januárban. A litván szövetség is
ajánlatot tett, hogy februárban elküldené Bucurestibe
válogatott asztali tenisz csapatát.

O Rövidesen megjelenik az idei Futballévkönyv.
Sportkörökben már türelmetlenül várják az idei Futball-
évkönyv megjelenését, amely érdekes és valóságos tar-
talmú következtében nélkülözhetetlen kézikönyv lesz
a labdarugósport minden egyes hívének. „Romániát az
Európa-Kupába”, „Bemutatjuk az aradi Gloriát”, „Az
AMEFA őszi teljesítménye a kritika tükrében”, „Az öt-
szörös bajnok Chinezul még mindig jó” a főbb cikkei az
évkönyvnek, amelyben Bürger, a Ripensia és Varjassy,
a Gloria hátvédje irnak a védőjátékról, Perneki, az
AMEFA középcsatára és Bindea, a Ripensia válogatott
szélsője pedig a támadójátékról. Külön cikket közöl
az évkönyv a nemzeti bajnokságról, a Középeurópai
Kupáról és a futballvilágbajnokságról is.

Budapest szenzációja, a
Terézköruti Szinpadon
BULLA ELMA felléptével
„Üstökös”

Pesti történet, két részben, 9 képből.
Írta: Várady Tibor. Rendezte: Tóth Erné
Játszók: Stay Emilia, Bulla Elma, Dénes György, Róz
Vall, Primusz István, Zich János, Rajna Alice, Kökény
Ilona, Bata Brasi, Fenyő Árpád, Pálfi Sándor, Mátray
József, Hegyi Péter, stb.
Vacsora nélküli színház! — Kezdeté egyenlő 10 órákor. Tel.: 120-817
Vasár- és ünnepnapon d. u. 8 órákor olcsó helyárakkal.
Karácsony: Mind öt napján délután és este előadás.
Szilveszterkor: Két előadás.
E. Előadás kezdete 8 órákor. — II. Előadás kezdete fél 12 órákor.

állítólag — még több nyelven beszélnek!

Cheo Morejon elmondotta, hogy Havannában
született és már egész fiatal kora óta hódol a
box sportnak. Múltán Kuba ökölvívóbajnokságát
megszerezte, az Egyesült-Államokba tette át mű-
ködése színterét, ahol számos mérkőzést bonyo-
lított le sikeresen. Európai turnéja során valamen-
nyi metropolisban boxolt már és így Londonban
hallatlanul izgalmas küzdelemben 15 menet után
pontozással legyőzte Jack Mackohay angol bajno-
kot.

— Személyesen ismerem Joe Louist, — mon-
dotta Cheo Morejon — ugyisintén Max Baert és
ezt a két ökölvívót tartom a világ két legjobb
boxolójának. Amennyiben Max Baer komolyabban
folytatná az edzéseket, az a véleményem, hogy
vissza tudná hódítani a világbajnoki címet.

— A román boxolókat most már — négyhó-
napos ittartózkodás után — csaknem valamennyit
ismerem — folytatta a kubai bajnok — és a leg-
képzettebb ökölvívónak Toma Aureli tartom, aki
súlycsoportjában egyike a világ legjobbjainak.
Eddigi romániai körutamon csak Moti Spakowtól
szenvettem pontozásos vereséget, ezt is csak azért,
mert Spakow 20 kilóval nehezebb és Stefanescuval,
aki szintén jelentős súlytöbblettel rendelkezik —
mérkőztem döntetlenül, míg valamennyi többi
mérkőzésemet mind megnyertem.

A világiáró néger boxoló szombati mérkőzé-
sén az ökölvívás minden szépségét fel akarja tárni
a nézők előtt és — mint mondja — a kitűnő Covaci
ellen szép és fair mérkőzést fog vívni.

O Elhalasztották a döntést a Rapid—Victoria ügy-
ben. A nemzeti bajnoki bizottság előző tervén ismét a
tanúk egész sora vonult fel az ominózus Rapid—Victo-
ria-ügyben, ítélethozatalra azonban még mindig nem
került sor és a bizottság december 20-án hozza meg
nagy érdeklődéssel várt ítéletét.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megkezdte működését
az aradi munkafelügyelőség melletti
ad hoc bizottság

Egy hónap alatt négyezer képesítő irat becserélését kívánják elintézni

A közelmúlt napokban az Aradi Közlöny már
beszámolt arról, hogy minden munkafelügyelőség
mellett ugynevezett ad hoc bizottság alakul a ké-
pesítési iratok, vagyis az iparigazolványok és a
munkakönyvek becserélési munkálatainak el-
végzésére. Ezt a munkát eredetileg az ugyneve-
zett szakmai képesítő bizottságoknak kellett el-
végezniük, de a munkáival rendkívül lassan ha-
ladtak előre főképpen azért, mert a bizottságok-
nak nem jogászok, hanem mesteremberek a tag-
jai. Erre való tekintettel — elintézték az ipar-
törvényt és úgy döntöttek, hogy szükség esetén

a becseréléssel járó munkákat egy, a munkafel-
ügyelőség mellett működő ad hoc bizottság vé-
gezze.

Ez a bizottság az aradi munkafelügyelőség
mellett megalakult és tagjai a következők: Pacu-
raru Octavian munkafelügyelő, dr. Vladislav Cor-
nel munkakamarai titkár és Golea Vasile tisztvi-
selő. A bizottság már megkezdte munkáját és na-
ponta tart üléseket. Az említett bizottságnak 4
ezer kérvényt kell átvizsgálnia és remélik, hogy
ezt a munkát egy hónap leforgása alatt elvégzik.

Csak október 13. utáni
állami szállítások értékéből vonják le
a háromszázalékos repülőbélyeg-
illetéket

A repülőbélyeg törvényt módosító októ-
ber 13-iki rendelet törvény, amely számos
olyan ügylet után is kötelezővé tette a repülő-
bélyeg lerovását, ami eddig bélyegmentes
volt. egyik szakaszában kimondta, hogy a
hadügyi, tengerészeti és légügyi minisztériu-
mok, valamint az ezzel kapcsolatos intézmé-
nyek részére teljesített szállítások értéke után,
kifizetésekor háromszázalékos repülőbélyeg il-
leték rovandó

A törvénymódosítás szövege úgy szól,
hogy ez a háromszázalékos illeték minden
olyan szállítói kifizetésből levonandó, ami a
módosító rendelkezés életbeléptetése után tör-
ténik. Mivel a törvény semmiféle kivételt
nem engedélyez, ezt a háromszázalékos illeté-
ket az olyan követelések kiegyenlítésénél is le-
vonatják, amelyek még évekkel ezelőtt teljesített
szállításokból maradtak fenn. A törvénymódo-
sításnak ez az általánosító rendelkezése érthe-
tő elkeseredést keltett az érdekelt szállítók kö-
rében, mert voltak olyan milliós követelések,
ahol az évekig tartó várakozás után ez a há-
rom százalék lett volna az egyedüli szállítói
haszon. A Nemzeti Repülőalap igazgatóságát
az október 13-án megjelent módosító törvény-

Ugyan az
Kapából!

Helsinkiben szorgalmasan folynak az olimpiai elő-
készületek. A rendezőbizottság a versenyek alatt na-
ponta 160.000 vendégre számít. Hauser Gunnar ör-
nagy, a „szállásmester” úgy gondolja, hogy ebből
40.000 lel helsinki-i lakos, a többi vendég. Ezeket Hel-
sinkiben és a környékén szállásolják el.

Tizenhét hónapja egyfolytában turázik két ma-
gyar asztali teniszversenyző: Szabados Miklós és
Kelen István, akiket időközben profiknak nyilvánítottak.
A magyar ping-pongozók legutóbb Braziliában
Sanpaolóban játszottak bemutatón.

A szombat-vasárnapi KK- és EK-gyűlésre, ame-
lyet Bucurestiben tartanak meg, az olasz delegátu-
sok, úgy mint Copola, Barassi és Bertoldi, pénteken
este 10 órákor érkeznek meg a fővárosba.

A keleti turára a következő összetételű válogatott
csapat a legvalószínűbb: David — Duce, Felecan I. —
Pál, Răşinaru, Nistor — Oprea, Moldoveanu, Haráky,
Praszler, Gica Popescu.

Budapesten megkezdődött a jégkorong-bajnokság
és már az első mérkőzésen rangadót játszottak: a
BKE 3:2 (2:1, 1:0, 0:1) arányban győzött a BBTE
felett.

Elgázolták
az epileptikus rohamában
bakkjáról lezuhant bérkocsist

Nem mindennapi baleset történt Aradon. Csü-
törtökön, a kora délutáni órákban a Horia-uccá-
nál haladt Dan Dumitru, a 28-as bérkocsist tulaj-
donosa, amikor hirtelen epileptikus rohamot ka-
pott és lezuhant kocsijáról. Dan Dumitru szeren-
csétlenségére vele szemben haladt egy másik kon-
flis, amely a távolság rövidsége miatt már nem
tudott megállni és ezért keresztül gázolt az ut-
testre zuhant, eszméletlenül fekvő bérkocsison,
aki a gázolás következtében annyira komoly sé-
rüléseket szenvedett, hogy az előhívott mentők
a központi kórházba szállították.

rendelet után az érdekeltek elárastották emlékirataikkal a törvényrendelet módosítását sürgetve.

Az „Argus” pénzügyi szaklap jelentése szerint a Nemzeti Repülőalap központi igazgatósága elhatározta, hogy eleget tesz a hátralekötés követelésekkel rendelkező szállítók kívánságának és javasolni fogja az október 13-iki kiegészítő rendelet törvény olyan módosítását, hogy a jövőben csak olyan esetekben vonják le a háromszázalékos repülőbélyeg-illetéket, ha a szállítás a törvény megjelenése után történt. A vonatkozó rendelet törvény már el is készült és rövidesen megjelenik a hivatalos lapban.

Határidőt kapnak

helyzetük rendezésére azok a kereskedők és iparosok, akik a revízió során elvesztették állampolgárságukat

Megemlékeztünk már arról, hogy a Bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamara köriratot intézett az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz, melyekkel közölte, hogy mindazok a kereskedők és iparosok, akik az állampolgársági revízió eredménye képpen elvesztették állampolgárságukat, kötelek új működési engedélyt kérni, mint bármely más idegen állampolgár, ha el akarják kerülni cégük törlését.

Az új cégjegyzési törvénytervezet tudvalehetőleg nem teszi a kereskedelem üzésének feltételévé azt, hogy a kereskedő román állampolgár legyen, mert nem akarja megakadályozni az idegen tőkék bekapcsolódását a román gazdasági életbe. Így tehát azok a kereskedők is folytathatják tevékenységüket, akik elvesztették állampolgárságukat, azzal a különbséggel, hogy olyan elbírálás alá esnek, mint az idegen állampolgárok.

Egyébként az „Argus” jelentése szerint határidőt adnak az érdekelte kereskedőknek és iparosoknak arra, hogy rendezzék helyzetüket és megkérjék a szükséges működési engedélyt.

— Élékülés a nemzetközi piacokon. A nemzetközi fizetések bankja legutóbbi havi ülésén megvitatta a nemzetközi helyzetet. Az ülésen megállapították, hogy a nemzetközi piacokon élénkülés tapasztalható és ez főképpen a délkelet-európai államokból megindult nagyarányú kivitelnek tulajdonítható.

Felejthetetlen jó édesanyánk

Kiss Jánosné

szül. Utczás Rozália

e hó 14-én délután 1 órakor, életének 71-ik, boldog házasságának 54-ik évében, hosszú szenvedés után és a halotti szentségek felvétele után, lelkét visszaadta Teremtőjének. Temetése f. hó 16-án, délután 4 órakor lesz a gyászszobából Uj-Miklakán, Str. Fabius 10.

Béke poraira!

Kiss János
és gyermekei

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a jó férfi, testvér és rokon

Polgár Sándor

hosszas szenvedés után e hó 15-én elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait e hó 16-án d. u. fél 3 órakor fogjuk a régi izr. temető halottasházából örök nyugovóra helyezni.

Polgár Sándorné, sz. Meer Rezsina
neje,

Polgár Lászlóné, sz. Berkovits Jolán
menye,

Burger Lajos, Budapest,
Polgár Géza, Budapest
testvérei.

— JANUÁR 15-IG HOSSZABBÍTTÁK MEG AZ EXPORTBUZA KEDVEZMÉNYES FUVARDIJÁNAK ÉRVÉNYÉT. A közelmúlt napokban már megemlékeztünk arról, hogy meghosszabbították az exportbuza kedvezményes fuvardíjának érvényét. A CFR vezérigazgatósága most úgy döntött, hogy ezt a kedvezményes díjszabást jövő év január 15-ig tartja érvényben.

— Maximálják a vágóhidakon eladásra kerülő bőrök árát. A nemzetgazdasági miniszteriumban értekezletet tartottak a bőröknek a vágóhidakon történő értékesítésével kapcsolatban. A bizottság tervezetet fogadott el, amely szerint vegyes bizottságot létesítenek azzal a feladattal, hogy ez havonta állapítsa meg azokat az árakat, melyek alapján a vágóhidakon a hadfelszerelési is érdeklő bőröket forgalombahozzák. Ennek a bizottságnak hatáskörébe utalják annak megállapítását, hogy a vágóhidon levő bőrürökből az egyes hadfelszerelési gyárak mennyit kapjanak és ezt az árut közvetlenül eljuttatja a gyárakhoz. Az új rendszert egyelőre az ország tizenkét legfontosabb vágóhidjánál alkalmazták majd és egyelőre még nem lehet tudni, hogy mely vágóhidak tartoznak a tervezett tizenkettő közé. A vidéki vágóhidi árak a fővárosiakat nem haladhatják meg és a bucaresti-i árakat maximális áraknak tekintik. A fenti tervezetet jóváhagyás végett a nemzetgazdasági és a nemzetvédelmi miniszter elé terjesztik.

— A VILÁG ARANYKÉSZLETE. Londonból jelentik: Az angol bank statisztikája szerint a világ ötvenöt országának aranykészlete 1937-ben 622.100.000 finom unciáról 665.000.000 finom unciára emelkedett. A növekedés túlnyomó része az Egyesült-Államokra esik, amelynek aranykészlete 321.700.000-ről 364.600 ezerre, míg az angol birodalomé 93.600.000-ről 96.100.000 finom unciára emelkedett, ellenben Franciaország aranykészlete 85.600.000-ről 73.300.000 finom unciára esett.

UJ KÖNYVEK

— Emil Ludwig: „Roosevelt”. A világ leggazdagabb s egyben legszabadabb államának fejeült modellét Emil Ludwig legújabb arcképfalkotásához, Modellt ült a szó igaz értelmében, mert a modern életrajzítás nagy mesterének alkalmat adott arra, hogy munkaközben, kormányzati tevékenységének színhelyén, sőt magánéletének meghitt légkörében készítsen róla vázlatokat, amelyek aztán a maguk pillanattelvetészerű realizmusával legérdekesebb részleteivé váltak ennek a gazdag könyvnek. A jelenkor történelmének egyik nagy és eredeti alakja lép itt eléünk, kinek rendkívüli sorsfordulatokkal zsúfolt pályája szimbólummá válik a rendkívüli kor gyermekei számára. Hogyan lett egy gazdagságban született férjből a szegények ügyének tainoka, egy félig béna, beteg emberből egy óriási mozgalom energiás irányítója, a szerencse kényeztetett kedvencéből a szabadság és emberség világszerte szorongatott ügyének zászlóvivője: minderről megdöbbentően tanulságos, de ugyanakkor vigasztalóan derűs képet ad ez a kötet, mely egyszersmind hitvallás és bátor kiállítás a demokrácia gondolata mellett. A kötet az Athenaeum Életregény-sorozatában jelent meg. Emil Ludwig: Kleopára, Goldsmith: Krisztina svéd királynő, Thiess: Csuzima, Sackvilla, Szent Johanna, Graves: En Claudius, Graves: Claudius, az isten, Sieburg: Robespierre, Brion: Atila, Weigall: Nero, Bainville: Napoleon, Mauriac: Jézus élete, Bentley: Ave Caesar, Wittlin: Izabella, Neale: Angliai Erzsébet, Ezen Életregény-kötetek ára vászonkötésben 178.— lei. Emil Ludwig: „A Nilus” 158.— lei, „A Nilus Egyiptomban” 158.— lei. A legújabb Emil Ludwig-könyv: „Roosevelt” 312 lap, díszes vászonkötésben 178.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár.

— Irene Nemirovski: „A zsákmány”. Irene Nemirovsky, a Párisban élő, orosz származású írónő új re-

gényének hőse kora ifjúságában elhatározta, hogy ő lesz lázas napjaink új Julien Sorelje, az önzés, a kíméletlen törtetés, az embertelen és szíveken keresztülgázoló nyers akarat megtestesítője — és amikor már mindennemű célhoz ér, föltámad benne a szív, az érzés, a szerelm, hálójába ejti és megsemmisíti. A zsákmány sokáig küzd a csapda ellen, amely foglyul ejti: de sorsát nem kerülheti el. Irene Nemirovsky ritka képessége, hogy a lekötő érdekességet finom művészettel tudja párosítani, hogy a latin világosság mellett a szláv boru mélyebb árnyalatait is rá tudja vetíteni alakjaira és mondanivalójára. Irene Nemirovsky: „A zsákmány” című köiete az Athenaeum Regénytárban jelent meg. Irene Nemirovsky korábbi művei is világsikert jelentettek. Így a „Milliomos Golder” (99 lei), „Halálos szépség” (66 lei) sikere felejthetetlen. Nemirovsky legújabb könyve: „A zsákmány” az Athenaeum Regénytárban jelent meg. Maugham: Színház, Green: Leviáthán, Sinclair Lewis: A tékozló szülők, Bontempelli: Halálos élet, O'Hara: Találkozás, Földi Mihály: A miniszter kötetje vászonkötésben, szép kiállításban 119.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-ujdonságok jegyzékét.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség.

Megvenni szándékozom Szkojak Stefan Kisenő-i kereskedő üzletét. Kérem a hitelezőket, hogy követeléseiket nálam 3 napon belül jelentésük be.

Corpaş Petru
comerciant
Chişineu-Criş.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Északamerikai gyorsszolgálat
minden csütörtökön

HAMBURG BÓL NEW YORK BŰ

Southampton és Cherbourg érintésével a „New-York”, „Hansa”, „Hamburg” és „Deutschland” gyorsgőzösökkel.

Nem gondolná, hogy nyílt tengeren van...

A Frahm-féle egyensúlyozó készülék a hajó nyugodt menetét biztosítja. A kényelmes kabinok, a változatos izléssel berendezett társas helyiségek az utazást kellemessé teszik. Kérdezze a HAPAG számos barátját, miért utaznak mindig a mi hajóinkon? Mert ígéretünket a valóság még messze felülmúlta...

Üdítési és látogatási utazások

AMERIKÁBA minden időtartamban és árban

Mindig jól utazik a

Hamburg-Amerika Línie hajóin

Információkkal szívesen szolgál a

Hamburg-Amerika Línie t. u. képvisellete

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86.

Legújabb jelentéseink:

Páratlan rablási kísérlet az angol korona-ékszerek ellen

Indiában készült el a világhírű ékszerek pontos másolata, amelyekkel ki akarták cserélni a mesés értékű államkincseket!

Londonból jelentik: A napokban futott be a kikötőbe az Indiából jövő „Cathay” nevű postagőzös. A vámkirendeltség titkos detektívjei az egyik gyanús utasnál megtalálták az angol koronaékszerek pontos másolatát. A megindított vizsgálat nagyszabású rablási kísérletet leplezett le. Megállapították, hogy Indiában hihetetlen gonddal művészi utánzatokat készítettek a koronaékszerekről és a királyi

testőrség ruháiról. A terv az volt, hogy a testőrség egyenruhájában befurakodnak a királyi kincstárba, ahonnan a brit birodalom koronáját, országalmáját, jogarát, a térdszalag rendláncait és jelvényeit és a felbecsülhetetlen értékű drágaságait kicserélik az utánzatokkal. A szennzációs rablási terv értelmi szerzőit és vállalkozóit egyelőre nem tudták kideríteni, de a rejtélyes utast letartóztatták.

Karóval verte agyon egy asszony a kislányára támadó farkast

Targoviste. Néhány nappal ezelőtt Darmanesti faluban egy farkas hatolt be Jonea-Joana asszony házának udvarába és néhány juhok megölt. Tegnap éjjel ismét átugrott a kerítésen. Az asszony a zaj hallatára egy karóval felfegyverkezve kilé-

pett az udvarra, kislánya pedig lámpával kísérte. A farkas a lámpát tartó kislányra vetette magát, míg ezalatt az anya a karóval a farkas fejére sújtott. Hosszu harc után sikerült a vadállatot agyon verni.

Áttérési tilalom készül Németországban

Megrendszabályozzák a cigányokat is a III. birodalom területén

Rómából jelentik: Vatikánváros köreiben számolnak azzal, hogy Németország rövidesen új intézkedéseket készít elő a keresztény egyház ellen. Hir szerint a német kormány legközelebb felmondja a Szentszékekkel kötött öt esztendőes konkordátumot. Ezenkívül a legújabb kiadandó rendeletek elő fogják írni, hogy a pápa és a német püspökök csak a német kormány útján levelezhetnek egymással, hogy egyházi emberek betegápolással, tanítással nem foglalkozhatnak, míg más tevékenységüket és gazdálkodásukat ellenőrizni fogják. Tilos lesz az egyház részére adót, illetéket, vagy bármely juttatást szedni, nem szabad zsidókat megkeresztelni és csak német állampolgárok tartozhatnak az egyház kötelekébe. Ugy mondták vatikáni körökben, hogy abban az esetben, ha ez a törvény megjelenik, akkor a Szentszék „Fehér könyvet” fog róla megjelentetni.

A német rendőrség különböző intézkedéseket adott ki a cigányok megrendszabályozására. A cigányok ezentúl nem kaphatnak személyazonossági igazolványokat, fegyverviselési engedélyt és tilos nekik a félmilliónál nagyobb városokban a

letelepedés. A cigánytanyákon is csak meghatározott ideig és rendőri engedéllyel tartózkodhatnak. A birodalom határát külföldi állampolgárságu cigány nem lépheti át.

Itt írjuk meg, hogy a Pesti Napló beszélgetést közöl dr. Porubszky Károly, országgyűlési képviselő, kémémedi plébánossal. A felvidéki képviselő a következő kijelentéseket tette:

— A mi politikánk alapirányvát a nemzet mindenekfelett álló fogalma szabja meg — mondta a felvidéki képviselők felfogását illetően, — amely kizár minden osztály, felekezeti és faji megkülönböztetést. Akár katolikus, akár református, akár zsidó egyénről van szó, tagja a nemzeti közösségnek, ha a nemzeti követelmény kritériumait megüti. Tiltakozni kell azonban azon népi, keresztényi és szociális megüjhódás ellen, amely csak a zsidó üldözésben éli ki magát és amely csak a zsidók ócsárlását teszi magáévá.

A megcáfolt interjú miatt

Leszállította Hitler Vilmos császár évjáraadékát

Londonból jelentik: A német kormány negyedére szállította le Vilmos excsászár részére nyújtott állami támogatás összegét. A Daily Express szerint a volt német császár két és félmillió leinek megfelelő összeget kapott havonta és ezt az összeget 625 ezer leinek megfelelő márkára szállították le.

Az angol lapok hangsúlyozzák, a német kormány azzal indokolja ezt a fizetésesökkenést, hogy nincs elegendő devizája. A valódi ok azonban az az interjú, amelyet Vilmos császár adott —, de gyorsan meg is cáfolt Hitler kancellárról és a nemzeti szociálmusról egy amerikai lapnak.

Bíróság elé került végre Jezsov

Varsó. Moszkvai jelentések közlik, hogy Jezsovot a GPU volt hirhedt főnökét most állították bíróság elé. Jezsov ellen a következő vádak emelték: Mint a titkosrendőrség főnöke, megsértette az alkotmányt. Felelős azért, mert a titkosrendőrség nem tartotta tiszteltben a szovjet alkotmány rendelkezéseit. Végül a titkosrendőrséget a saját szolgálatába állította. Francia jelentések valószínűnek tartják, hogy Jezsovot hamarosan le fogják tartóztatni.

Államcsiny történt Equadorban

Párisból jelentik: A délamerikai Equadorban államcsiny történt. Aurélio Hostera, az ujonnan megválasztott államelnök feloszlatta és törvényen kívül állónak jelentette ki a kongresszust. Rendeletére több ismert vezető politikust letartóztatásba helyeztek. A letartóztatottak között van a kongresszus elnöke is. A fontosabb középületeket katonaság tartja megszállva. A feltűnést keltő intézkedések az egész országban lázas izgalmat keltettek. Zavargások azonban egyelőre sehol sem voltak.

Ciano gróf magyarországi programja

Rómából jelentik: Az olasz lapok megírják, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter valószínűleg a feleségével együtt karácsony első napján érkezik meg Budapestre. Másnap az olasz külügyminiszter látogatást tesz Csáky magyar külügyminiszternél, majd Imrédy Béla miniszterelnöknél, azután a kormányzó fogadja kihallgatáson és diszebedet ad tiszteletére. A következő nap Oldöllön, majd azutánvaló napon Visegrádon tartanak nagy vadászatot. Az olasz külügyminiszter budapesti tartózkodása során messzemenő tárgyalásokat fog folytatni a magyar politikai élet vezetőivel. A Stampa című lap azt írja, hogy Ciano látogatását megelőzően az új magyar külügyminiszter Berlinbe fog ellátogatni.

Ettert választották meg a svájci szövetségi tanács új elnökévé

Bern, Rador. A szövetségi gyűlés 151 szavazattal 57 ellenében Ettert választotta meg a szövetségi tanács elnökévé.

Diplomáciai konfliktus hirtelen Cseh-szlovákia és a Szovjet között

Prága. Chalovsky külügyminiszter és Alexandrovsky prágai szovjetkötet között csütörtökön megbeszélés folyt. Az orosz követ hír szerint, közölte a cseh-szlovák külügyminiszterrel, hogy a szovjet-kormány barátságtalan lépésnek minősíti azt a harcot, amelyet különböző cseh lapok Nagy-Ukrájna érdekében folytatnak.

Jugoszlávia öt választókerületében megsemmisítették az országgyűlési választást

Belgrádból jelentik: A legfelsőbb választási bizottság Jugoszlávia öt választókerületére nézve megállapította, hogy ott szabálytalanul folytak le a szavazások. A bíróság e kerületekben a választási eljárást semmisnek nyilvánította és a kerületeket új választás tartására utasította.

Elkobozták

Fritz Mandel, az egykori „oszlák” fegyverkirály minden vagyonát

Bécsből jelentik: A bécsi bíróság elkobozta és állami felügyelet alá helyezte Fritz Mandel, az egykori multimilliomos oszlák fegyvergyáros vagyonát. Mandel nagy szerepet játszott Ausztria politikai életében, Schuschnigg barátja volt és mint a hirtenbergi fegyvergyár tulajdonosa, óriási vagyonra tett szert.

Vagyonát az Anschluss után azonnal elkobozták s így a mostani döntés csupán egy befejezett tényt szentesít. Mandel különben a németek bevonulása előtt külföldre utazott és jelenleg is külföldön tartózkodik.

Felbélyegzett meghatalmazás alapján léphetik csak át a szatmári ügyvédek a városháza küszöbét

Szatmár. A polgármester elrendelte, hogy ügyvédek, ügyfeleik érdekében csak felbélyegzett ügyvédi meghatalmazás alapján léphetnek be a városházára. Magánügyekben a közönség nem lépheti át a városháza küszöbét, hivatalos ügyekben is csak d. e. 11-től kezdődően. Itt írjuk meg, hogy a polgármester megváltoztatta előbbi határozatát és visszavette a városháza nagy tanácstermét attól a négy fiatal szatmári festőművésztől, akik ott akarták együttes képkiallításukat megrendezni. Indokolásában felsőbb utasításra hivatkozik, amely szerint nem kívánatos, hogy a képkiallítás megtekintésének ürügye alatt mindenféle kétes elemek megforduljanak a városháza épületében.